

# EESTI SKAUT

## Sisuks:

1. Suur aade  
Heinr. Heinväli.
2. Sügis ...  
A. G.
3. Haridusm. Noort juhataja juhtkirja  
puhul  
H. M-n.
4. Andres  
Prantsuse keelest J. Rajaleid.
5. Leedu suurlaagrist, Wilsonist, Läti  
laagrist  
H. M-n.
6. Eesti rahvuslipu ajalugu
7. Lord B. Powelli ja I. S. Wilsoni  
tervitus
8. IX skaudi seadus  
I j.-sk. R. T.
9. Leedu suurlaagri radadel,  
H. Tammar
10. Praktillist
11. Halli Hundi jaht Tallinnas  
I j.-sk. K. R.
12. Teateid. Meriskautide nurk.
13. Gaidide nurk.

XVII aast.

September 1938.

**Nende  
raamatute  
väärtus  
ei  
kao!**



## **Skautidele ja gaididele!**

**Likvideerin vähesed tagavarad oma raamatutest poilmuidu:**

		End. hind:	Nüüd:
1)	Eesti skaudi käsiraamat II täiendatud trükk . . .	—50	—25
2)	Skautlus, juhiseid noorte juhtidele . . . . .	1.—	—40
3)	$\frac{1}{2}$ Skautlikul teel, broš . . . . .	1.50	—90
	" " " " köites . . . . .	2.—	1.20
4)	Rühma aasta, töökavad . . . . .	—25	—15
5)	Meeste ridadesse . . . . .	1.50	—90

Tagavarad piirduvad 50—200 eksemplariga. Tellimised täidetakse saabumise järjekorras. Kes hilineb, võib mõnest raamatust ilma jääda.

Raamatute hinna rahas või markides ettesaatmisel saadetakse raamatud kätte igasuguste kuludeta.

Tartus, sept. 1938.

skm. H. MICHELSON,  
Tartus, Aia 41—2.

# EESTI SKAUT

SEPTEMBER

Nr. 7 — 1938

XVII AASTAK.

HEINR. HEINVÄLI

## *Suur aade.*

Oo, skaut, — sa sosistasid: „Mu vend, ava omad silmad!”

Ma kõndisin põlismetsa vidukal rajal ja ütlesin: „Mitte mind segada mu rahu!” Ent sa ei pannud mind tähele. Sa seisid teel mu ees.

Ma ütlesin: „Mitte mu rahu segada! Mine mu teelt!” Kuid sa olid vakka ja ei läinud mitte.

Sa tulid lähemale ja seisid nagu ootel. Ma vaatasin sind ja ütlesin: „Mine!” Kuid sa seisid liikumatult.

Sa võtsid oma vasakuga mu vasaku ja hoidsid nii kaua seda. Ma vihas-tusin ja ütlesin: „Oled narr!” Kuid sa ei hoolinud sellest.

Sa panid mu rinnale lüli. Ma sõnasin taas: „Võta see ära!”

Kuid sa olid endiselt . . .

Sa raputasid siis mu kätt ja läksid hõisates oma teed. Ma nägin su silmi, ja nendest hoovas osa hingust mu hinge, — ja see tõi sinna avaruse, päikese-paiste. —

Oo, skaut, see olid sina, mu aateline vend.

## Sügis . . .

Möödunud on ilus suvi. Laagrivarustus on korralikult kokku pandud järgmiseks aastaks ja tegevus koondub järkjärgult siseruumidesse. Heameelega tuletatakse meelde vabas looduses veedetud kauneid laagripäevi, rännakuid, matku ja muid suviseid üritusi.

Üldüritustest möödunud suvel oli tähtsam Vabariigi Presidendi tervitamine Tallinnas, Kadrioru lossis, millest osa võtsid üle riigi umbes 2000 gaidi ja skauti. Selleks austusavalduseks vabariigi esimesele kodanikule ühinesid esmakordselt kõik Eesti skaudid ja gaidid, esmakordselt marssisid ühises skautlikus rivis kaljukotkad, terassammurid, noorkotkad, rajaleidjad, kodutütred, tunglatüdrukud jne., jättes oma distsiplineeritud esinemisega unustamatu mulje. Paljudel skautidel ja gaididel oli esimest korda võimalus näha palest palesse Vabariigi Presidenti, kes ühtlasi on Eesti Skautide Maleva aupresident ja ka oma Peavanemat.

Vabariigi Presidendi tervitamisele järgnes kohe rahvuslik suursündmus, XI üldlaulupidu, mille hääle kordaminekule gaidide ja skautide abi tuntavalt kaasa aitas ja seltskonna üldist tunnustamist leidis.

Vaatamata sellele, et skautidel oli laulupeoplatsil korraldamise organiseerimiseks kõigest mõni päev jäetud, näitasid skaudid kiire korrapidamise organisatsiooni loomisega, et nad tõesti „alati valmis“ on. Viisakalt, kuid kindlalt peeti nende poolt korda laulupeoplatsil ja alati võis leida skaute seal, kus abi kõige enam vajati.

Kolmas suurem sündmus oli skautjuhtide Gilvell'i õppelaagri juhi Mr. Wilson'i külaskäik Eestisse. Mr. Wilson tutvus põhjalikult meie skautliku liikumisega ja viis loodetavasti parimaid muljeid kaasa oma kodumaale. Tema poolt siin veedetud 5 päeva möödusid peaasjalikult ringsõitudes skautide laagritesse ja kodudesse, kus teda vastavalt külastatava rühmituse kasvatuslikele alustele kas sõjaväelist tseremoniaali meelde tuletava esinemisega ehk jälle vaba esinemisega vastu võeti. Minul oli võimalus Mr. Wilsoniga Pärnus ühe päeva koos viibida ja sel päeval külastatud laagritest jätsid mulle parima mulje gaidide-kodutütarde laager Valgejõel oma südamliku vastuvõtu ja ära saatmisega ning skautide laager Uulus, kus Mr. Wilson'ile sõna tõsisel mõtetes menuline vastuvõtt korraldati.

Üldmainituist on ehk veel nimetamisväärne osavõtt Leedu Suurlaagrist Panemune's, millest umb. 30 skauti osa võtsid ja parimaid mälestusi leedulaste südamlikkusest ja sõprusest kaasa tõid. Eesti skaudid esindasid väärilt oma kodumaad selle laagri suures rahvaste peres ja aitasid tublisti kaasa Eesti tutvustamiseks ja Eesti hää nime levitamiseks.

Ühtlasi jättis leedu laagri eeskujuline korraldus ja kord kõige parema mulje kõigile laagri külastajatele, näidates mõnelegi, et skaut olla on au ja et skaudi nimetus on rahvusvahelise kaaluga noorte läbikäimises.

Nüüsiis suvi on lõppenud ja algab töö suviste kogemuste süvendamiseks ja rakendamiseks ning töö tagajärgede arvutamine. Ja tööd on ees palju, sest aeg ei tunne paigalseismist. On võimalik ainult edasiarenemine või paigalseisimine ja viimast ei soovi skautlusele küll keegi, kes vähegi skautlusega tutvunenud ja tublide skaudipoistega kokku puutunud. Sellepärast käed külge! Teeme parimat mis suudame, ulatame käe ja tõmbame ka neid endaga kaasa, kes senini skaudid olla ei ole tahtnud või ei ole skaudid olla võinud. Ühendus teeb tugevaks ja meie, üksmeeles skautluse hääks töötades, võidame sõpru kõikjal.

A. G.

## Haridusministeeriumi Noortejuhataja juhtkirja puhul viimases „Kaitse Kodu“ numbris.

Kolonel Vellerinn'a sõnavõtt „Noorte kotkaste ja kodutütarde organisatsioonide edaspidis. suunadest“ on üles kergitanud rea uusi mõtteid ja kaalutlusi. Paljud kohad eeldavad otseseid vastuväiteid ja ongi vist nende esile kutsutamiseks mõeldud, et seda suurema põhjalikkusega läbikaaluda küsimust, kuidas oleks võimalik kõiki skautlikke noori ja isegi nende hooldajaid — sõprade seltse — koondada ühise kotka tiiva alla...

Meil ei ole põhjust ega ka tahet praegu pidevasse vaidlusse astuda, küsimus on meie arvates selleks küllalt õrn ja diskreetne.

Tänuväärt on see, et probleem, mis skautidel oli südamel juba enne noorkotkluse tekkimist, kas Kaitse liit ei võiks olla noortele Sõprade selts selle tõelises mõttes, on nüüd geniaalse inglise skaudijuhhi, Šotlase J. S. Wilson'i virgutusel uuesti üles kerkinud.

Meie teada J. S. Wilson väljendas selgesõnaliselt „Noorte Kotkaste“ kohta, kes omavad suure soodustuse, olles hoolitsetud ja toetatud rahaliselt Kaitse liidu poolt. Skaudid on toetunud rohkem juhuslikule toetusele. Wilson esitas küsimuse, kuidas oleks võimalik viia asja niisugusesse seisukorda, et üks kohapealne kaitse liidu üksus omaks vabaduse ja oleks selleks julgustatud, hoolitseda kas noorkotkaste või skautide, ehk koguni mõlemate eest. Tei-

sest seisukohast liigne soodustamine on vastolus skautluse põhimõtetega.

Nüüd ongi Haridusministeeriumi poolt küsimuse kaalumiseks kokku kutsutud skautlikkude org-de esindajad ja kaitse liidu kõrgemad juhid.

Kui küsimusele lähenetakse vastastikuse solitariteedi alusel ja probleemi lahkamisel järjekindlalt silmi ees hoitakse pariteedi küsimus nii sisulises kui majanduslikus vaatevinklis ja sellejuures täies ulatuses tunnustatakse skautliku liikumise põhimõtteid noorte isetegevuse ja süsteemi tõelise käsituse seisukohast, tohiks loota, et küsimuse lahendamine pole mägede taga.

Laskutakse aga küsimuse sõbraliku lahenduse teedelt liidu või pariteedi põhimõttelt kõrvale ja püütakse fantaasia läbi tekkinud uusi, senini läbikatsetamatuid mõtteid peale suruda, oleks küsimuse lahendamine jälle ette ummikusse jooksnud ja järele jääb võimalus seda korraldada võimu kaudu, siis võib aga paljugi noorte väärtuslikust vabaalgatusest hävida.

Tahaks loota, et ollakse kord väärsammude läbi tekkinud pettumustest üle saadud ja küsimuste lahendamisele võidaks kord pidevamalt asuda sõbralikul lahenduse teel.

Tartu, 25. IX 38.

H. M—n.

.....

Eesti Skaut nr. 8 ilmub aasta koosolekuks.

Materjal saata toimetusse hiljemalt 12 oktoobriks s. a.

.....

# Andres.

Prantsuse keelest J. Rajaleid.

Iga kord, kui me „kaheksa hunti“ läksime oma armastatud metsa, mis oli linnaserval, möödusime viletsast töölistmajakesest. Maja, viltuvajunud aastate rängast koormast, nägi välja vilets ja armetu. Jõuetu raugana näis ta ootavat vaid lõppu oma kannatusile. Mädanenud aluspalgid näisid pikisilmi ootavat, mil saavad lahti sellest rängast koormast.

Selle maja väikese neljaruudulise akna taga võisime alati, kui sealt möödusime, näha tumedaid silmi täis igatsust, võisime näha kahvatut nägu jälgimas me möödumist ja kuulamas me laulu. Nähes seda nägu täis lohutamatumust, hakkas nagu häbi endagi rõõmsast laulust. Majas elas poisike, keda tuberkuloosi karm käsi oli surunud juba viieks aastaks voodi.

Vahest oli poisi emagi aknal, kuid kunagi ei annud ta meile märku sissutulemiseks, kuigi meil üksteisega oli arenenud tumm sõprus. Me „hundid“ leidsime, et meil skautidena oli nagu mingi kohustus selle poisi vastu. Taipasime varsti, et meie, kes peame päikesega täitma iga vastutulija, peame tooma valguskiiri ka selle vaese poisi tumedasse ellu.

Seetõttu külastasimegi järgmine nädal seda poissi. Kuipalju rõõmu, tänu-likkust ja lahkust kiirgas välja nüüd sest kahvatust näost ja tumedaist silmist. Pärast lahkumist kinkisime poisile numbri me skautajakirjast. Koju minnes oli meil kõigil selge suur mõte B. P.-lt: „Tehes hääd, teete end õnnelikuks.“

Järgmisel rühmakoondusel rääkisime asjast skautmastrile, selle tagajärjena külastab nüüd iga päev keegi „huntidest“, „rebastest“ või „kukkedest“ haiget poissi. Ja kuivõrd lahke ja rõõmus oli me väike sõber, nähes ja rääkides enda juures kodus skautidega, keda enne oli näinud vaid möödumas oma aknast. Need külaskäigud kujunesid

Andresele oodatuks, sest nad olid ainsaiks vaheldusiks hallilt igavailt päevilt. Sest Andrese isa oli ammu surnud ja aga pidi käima tööl.

Andres, vaadates pilte, ja kuuldes jutustusi matkadest ja laagritest, elas neid omas voodis kaasa, kuna Jaan, me salgajuht evis hea jutuande.

Möötmatuks kujunes aga Andrese häameel, kui me skautmaster talle külla tulnud, ütles, et Andres võib astuda skaudiks, kuigi on haige, ulatades Andresele skaudi käsiraamatu.

Suur oli Andrese vaimustus, nagu see on meil olnud kõigil, lugedes raamatust: „Mängida kaasa suures ja huvitavas mängus, kus ollakse kõikide sõbrad ja vennad igale skaudile, vaatamata rahvusele, usule, haridusele ja jõukusele.“

Järgmine laupäev kujunes suureks sündmuseks me kõigi, eriti aga Andrese elus. Külastasime kogu rühmaga endi sõpra. Rühm jäi seisma akna alla, kuna skautmaster lippuriga läksid sisse. Lipu poole saludeerides andis väike Andres töotuse, olles nüüdsest peale poiss suurest skautide perest.

Ema, kes seda sündmust pealt nägi, oli üsna liigutatud, ja mitte vähem polnud meie, kes nägime seda väljast.

Varsti tundis Andres, kes nüüd ka üks „huntidest“, salga looma elu, kõiki mängu, mida mängisime, võttis osa me male- ja sõlmimisvõistlusistki ning laulis varsti kõiki skaudilaule.

Andrese haigus polnud kerge. Ta kannatas palju, kuid mehiselt ja skautlikult.

Iga nädal külastas Andrest üks vanem skautidest, kes talle õpetas mateemaatikat ja teisi vajalikke koolitarkusi. „Hundid“ aga õpetasid oma kaaslastele Morset, teemärke ja skauditarkusi.

Me kõikide suureks rõõmuks on viimasel ajal Andrese tervis hakanud tublisti paranema, nii et nüüd ei pruugi enam vähemalt iga päev lamada voodis.

# Leedu suurlaagrist, I. S. Wilsonist, Läti-laagrist partiojohtaja Vuolasvirta'st j. m.



Leedu president Smetona külastab meie all-laagrit.

## I

Saanud „Eesti Skaudi“ toimetusele ettepaneku, kirjutada möödunud suvistest skautlikkusest sündmustest, tahan ära märkida seda, mis võiksid olla ehk kasulikud ning õpetlikud mõnevõrra meie skautluse arengule.

Tõsi, möödunud hooaeg oli küllaltki vaheldusrikas ka tähtsamate ürituste poolest. Tahaksin järgnevalt puudutada mälestusi Leedu ja Läti jamboreedelt, samuti inglise suurküllalise I. S. Wilsoni külaskäigust meie maale, tähelepanekuid selle juures, ja mõnest muustki.

## Teel Leetu.

Suurlaagri väljakule lähenedes torkab meile esimesena silma hiigla pontoonisild, eriti ehitatud laagri puhuks, ületades Nemunase jõe vähemalt paarisaja meetri pikkuses. Kiirrong läbib tunneli ja meile avaneb kaunis vaade ülejõe asuvale avarale männametsaga kaetud kõrgendikule, mis ongi laagri paigaks. Oleme asunud jõe kallastele, tundub aga küll just kui asuksime mererannas.

Leedu skaudid on suuresti edenunud, seda tõendab juba laagri omalt osavõtjate arvult, ligi 3000. Laagri sisustus tehnilisest ja ka juhtimise seisukohast annab meile küllaltki silmi ette. Meil Eestis on olnud suurlaagrite ehitamisel suuri pingutusi pisemategi toetussummade saamisega ja needki selguvad tavaliselt mõni päev enne laagrit, isegi pisemate asjaajamiste kulutuste probleem pole olnud kunagi küllaldane. Korraldatagu siis meil suurlaager, mis võiks olla Leedu omast parem, kus valitsuse poolt antud toetussumma oli seesugune, et sellega oleksime võinud 10 suurlaagrit korraldada seniste kulutustega. Ega teisiti polnud ka seletatav administratiivhoonete, eriti veel hiigellaagri peavärava suurejooneline püstitus.

Aga ka juhtkond oli omal kohal, aparaatuur töötas suurepäraselt,

## skautliku vaimu poolest oli laagri parimaid,

tõelisemaid sõbrussidemeid vaevalt küll varem kusagil paremini on sõlmitud ja selle juures lõpmatu sümpaatia Eesti osavõtjate vastu, sellel polnud piire.

Kui laagrit ka negatiivsest seisukohast vaadata, siis pean äramärkima viimastel laagripäevadel sassi läinud programmi, sest mitte üksnes päevakavast ei saadud päevavõrragi kinni pidada, vaid seda muudeti iga tunni järgi ja isilikult Eesti skautide laagrijuhina tuli mul poistele korduvalt seletada, et programmi võnkumised olenevad vaid sellest, et leedulased tahavad meile kõik liiga hästi teha ja liigne lahkus maksab neile endile vahest kätte.

## „Leedu president Smetona on läbi ja läbi skaut“,

see väljendus oli siin välisvõõraste keskel üldine, sest südamlilik oli näha selle vana võitleja saabumist, hoides kätt skautliku tervitusena. Pärast pidulikku avatseremoniat külastas president meie laagrit, vesteldes sõbralikult tubli veerandtundi. Pre-

sident, kes loeb hoolikalt skautlikku kirjandust, evib põhjalikke teadmisi skautlustest ja on Baden-Povelliga vestelnud 4 tundi nelja silma all.

Leedu skautide peavanem dr. Alekna, peastaabi ülem Šarauškas ja välissekretär Laučius, nende kolmele võlg-neme palju tänu ja need kolm meest on kindlasti ka tulevikus meie parimad skaudisõbrad, kellega tahame tihedas käsikäes koostööd jätkata, kui seda ka vaid ainult isikliku tutvuste läbi peaksime jätkata võima. Aga Läti Peavanem kindral Goppers, tema oli meile leeduski sama lähedane.

#### Lõkkeõhtud olid huvi keskpunktiks.

Leedulased armastavad omi skautlikke lõkkeõhtuid ära kasutada rahvuslikuks propagandaks, esitades tähtsamaid ajaloo peatükke skautluse tulevaste ülesannete valguses. Kõigile pani aga krooni peale viimase lõkkeõhtu tulevärk, milleks ei kasutatud ainult kunstliku tulesära moodust peale mõne raketi, kuid seda üllatavamad olid pimeduses teispool jõekaldal vastu suurlõkkepaika, järjest süttivad kakskümmend skaudilõket reastikku, kiirtena põlevad poolpäikese kujuliselt kakskümmend serviti asetatud lauda, algupärasus tulevargi alal ja veel üllatavam, kui paatidena mööda jõge alla voolasid kakskümmend tulukest, kõik see kujutas Leedu iseseisvuse möödunud 20 aastat, tähistades skautluse ülesandeid tulevikus. See oli puht skautlik...

Eesti skaudid täitsid oma osa lõkkeõhtutel hästi. Võimsad laulud, julge väljaastumine Saaremaa masteri Tammarti juhtimisel jättis alati hea mulje.

#### Vastuvõtud suurlaagris

kestsid peaaegu kogu laagri aja, igapäev oli jällegi midagit selletaolist lahti, sest vist iga rahvuse meeskond pidas seda oma kohuseks.

Meie oma vastuvõtule kutsusime kõigi suurlaagrist osavõtjate riikide skautide esindajad, kuna need osutusid meile kõik sõbralikkudeks. Peale Leedu ja Läti peavanemate ei puudunud ka meie keskel meile sõbralik vana tuttav šotlane kolonel Balfour abikaasaga. Tunti suurt huvi meie järgneva suurlaagri vastu ja vist küll kõik andsid lubaduse meid kindlasti külastada, sest teatakse, et Balti riikides järgmine jamboree peetakse Eestis. Andsime üle Leedu peastaabile suure Eesti rahvusliku vaiba, kuna laagri juhtivatele isikutele jagasime mõned rahvusvööd, algupäraseid nahatöid, ka kolm väliskülaste märki.

#### Ilusamaid sündmusi

laagri kestel olid vast pargade asetamine Kaunases vabadussõjas langenute hiigelmuuseumi hoone juures asuvale sambale, mis teostub erilise pidulikkusega. Juba kümne rahvushümni ettekandmine, kirikukellade kontsert, invaliidide saabumine orkestri saatel austustseremooniale jättis sügava mulje, mis veel enam haaravamaks muutus pargade asetamisel erilise tsereemoonia saatel.

Aga mitte vähem kaunima ja sügavama mulje jättis suurlaagri pidulik lõpetamine, mille kaasas käis lippude kahekordne kokkujooks, 10 rahvushümni ja eriline austusavaldus lippude langetamisel ning lippude



Leedu president Smetona abikaasaga meie all-laagris. Seisavad Leedu sk. peavanem dr. Alekna ja skm. Michelson.



äraviimine, asetatult kokkupandult mõlemale käele rahvuste järjekorras.

Kui veel mainida suurlaagri puhul sõna otseses mõttes hiigel meeleavaldust Kaunase tänavatel, ma mõtlen meeleavaldust kogu Kaunase rahva poolt poolehoiuna skautlusele, millised austusavaldused Eesti meeskonna mõõdasammumisel muutusid kõikjal otse tormilisteks.

Kõik seesugune oleks vaid pääliskaudne vestlus, kui jätaksin puudutamata **sõnakese skautide suurlaagri sisustusest**, mis võiks meilegi ehk mõnda õpetlikku meelde tuletada.

Ringkäik Leedu laagreid mööda toob silme ette palju algupärast. Esikohal on laagrites

**maapinnale konstrueeritud kaunistused** samblast, puukändudest, liivast, okstest, kividest, puukepikestest jne., mis enesest kujutavad rahvuslikke ornamente, vappe, embleeme ja meie imestusel pole piire, kui ühest laagrist leiame presidenti n ä o p i l d i liivas, värvivarjundites, kui haruldasema kunstiteose, mille valmistanud 17 aastane skaut.

Tähelepanu tõmbab hiigelsuur õlgedest koetud värv. Edasi kohtame telki, mis

enesest kujutab rõõmsaimelist väikest suvilat, värvitsoonides kaetud riidest seinte, akende ja katuse ning korstnaga. Maja ees aga kepi otsas valvab tuletõrjuja riietuses statuut, vanade leedulaste „piksevarras“ või kaitsevaim. Isegi miniatuurset suveaeda kohtame, kus kõrval ei puudu ka improviseeritud, kooguga talukaev, piiratud ornamentaalse aiaga.

**Suurlaagri päevärv on omaette saavutus**, mille ehitusel palju vaeva nähtud ja mis hiljem üle kantakse skautide alalise õppe-laagri värvavaks.

Laagri asutustest näeme komandatuuri, intendantuuri, ajakirjanduse telki, siis panga ja postkontorihoonet, hiigeltelk laagri „suurkaubamajana“, siis hiigel söögitelgid jne.

Meeleolu tõstmiseks kõlavad sagedasti muusikahelid valjuhääldajas. Meeldima on hakanud kõigile vastne jamboree laul, mida kuuled kõikjal, komponeeritud viis ühe skaudi poolt, kes ka ise südi laulu juhtima suurteil lõkkeõhtutel.

Järgmisel korral suure skaudijuhi I. S. Wilson'i Eestis käigust ja temaga kokku puutudes 11 päeva kestel saadud muljetest.

H. M—n.

## Maljad.

### Skautide ninanips Bernard Shaw'ile.

Bernhard Shaw oli endast jälle kõneainet annud oma esinemisega raadios.

Selles kõnes jagas Bernhard Shaw nõuandeid noorsoole. Pöörates eriti skautide poole, kuulus näitekirjanik soovitas:

— Lollus on magada telkides, kui võib vallutada mõned majad ja neis endid mugavalt sisse seada. Ei ole vaja võtta kaasa toidumooni ega neid ka osta, kui võib seda nõuda kohalike elanikelt.

Skautid võtsid kirjaniku sõnast kinni ja kui Shaw tagasi koju pööras, siis leidis eest terve karja poisse, kes ta tubades endid ülal pidasid nagu omas kodus.

Teatakse rääkida, et kuulus iirlane oli palju naernud skautide tembu üle, kuid olnud siiski väga õnnelik, kui palumata võõrad jälle ta majast olid lahkunud.

\*

I j.-sk. Ants ei ole veel täna ühtegi heategu teinud. Käidaval tänaval märkab ta vanakest, kes tahab minna üle tänava. Ants on kohe abivalmis juures.

„Kas ma tohiksin Teiega ühes minna?“

Kui mõlemad on üle tänava läinud, küsib vanake:

„Ütelge noormees, miks Teie ükski ei julgenud üle tänava minna?“

\*

Laagris peab väike Karli minema tallu, et tuua lõunasöögi valmistamiseks kaalika. Kuna ta ei tea, kui suur see peab olema, ütleb rühma juht, et umbes nii suur kui tema pea.

Talus kästakse Karli minna ise aeda kaali järgi. Viivu aja pärast jookseb omanik ärritatult laagri ja käseb rühma juhi kohe tallu tulla, kuna Karl on vist hulluks läinud.

Poiss olla juba ligi pole peenra kaalikaid üles tõmmanud, igapähele paneb „pähe“ oma mütsi, kuid siis viskab kaali kõrvale, pead raputades.

\*

„Olen väga halvas seisukorras!“

„Noh, mis siis viga?“

„Kaotasin oma prillid ja ei või neid enne leida, kui nad leian, et vaadata, kus nad on.“

\*

Šoti uusim lõõklause: „Mitte rännata ise, vaid lasta omi mõtteid rännata.“

# Eesti rahvuslipu ajalugu.

Eesti sinise taeva all,  
harides musta mulda,  
elab üllas eestlane!

\*

Truu puhtusele  
surmani!

## Rahvuslipust riigilipuks

Eesti rahvuslipu sini-must-valge ajalugu on tihedas seoses esimese eesti üliõpilasorganisatsiooni „Eesti Üliõpilase Seltsi“ ajalooga. Ärksamate eesti soost üliõpilaste seas tärkas rahvuslik iseteadvus ja tarvidus end organiseerida, et end tunda üheõiguslisena ja üheväärtilisena teiste Tartu üliõpilasorganisatsioonidega.

Et tolkorral Tartu Ülikooli juures ainsaks täisõiguslikuks üliõp. organ. oli korporatsioon, püüti ka korporatsiooni asutamise poole, mille väliseks sümboliks olid värvid. Kuid tolleaegse saksa korporatsioonide liidu (Chargierten-gonvent) niisamuti ülikoolivalitsuse ja pärast õppekonna kuraatori poolt tehti aga eesti korporatsiooni asutamisele otse kuulmatuid takistusi.

Takistustele vaatamata käidi koos ja tehti eeltöid, arutati põhikirja ja värvide küsimust. Töötati pöranda all. Viimaks otsustati asutada korporatsioon „Frat Vironia“ värvidega: sini-must-valge. Sellekohane esimene saksakeelne protokoll on olemas päälkirjaga „Gonvent der Vironia am 17 sept. 1881.“

Miks just selle värvikombinatsiooni juures peatuma jäadi, ei ole teada. Siinkohal lähevad arvamised lahku. H. Rosenthal — üks asutajatest, väidab omas raamatus „Kulturbestrebungen des estnischen Volkes“, et need värvid on soomesugu rahvaste põhivärvid. Sinine — taeva värv ja valge lumega kaetud põhjamaa muld, on rahvusvahelised, ning must peab tähendama pikka leina ja kannatusaega, mis soomlastele ei kuulu, aga meile omane on. Teised aga, nagu J. M. Eisen ja A. Morfeldt, kes ka sellel koosolekul olid, tõendavad, et värvide valik on täiesti iseseisvalt sündinud. Kindel on aga see, et sini-must-valge värvide kombinatsioon varemalt rahvusliikude püüete sümboliks pole olnud.

Korporatsiooni asutamine nurjub aga eesti üliõpilastel täiesti. Võimude poolt tehakse igasugu tekistusi, ning seega lubasamine venib.

Nüüd sünnib aga midagi, mis otsustab „Vironia“ saatuse. 26. märtsil 1882. a. (v. k. j.) just Suurel Reedel — pani A. Möttus,

Vironia esimees, sini-must-valge värvimütsi pähe ja sõitis nõnda oma noorema venna Juliuse saatel voorimehega läbi linna. Rüütli uulitsal ajavad talle mõned saksa korporatsiooni liikmed kahel voroimehel järele ja just postkontori ees sunnitakse Möttuse voorimees peatuma ja nõutakse Möttuselt värvimütsi äraandmist. Tekib rüeslus. Noorem Möttus teeb katset vennale appi minna, kellele 5 meest kallale tungisid, kuid kepit haaratakse kinni ja see murtakse katki. Kaks meest tõmbab Möttusel värvimütsi peast ja sõidab minema.

Võitjad viisid mütsi ühte saksa korporatsiooni korteri ja tallasid seal jalga. Aga

Asi tuli arutusele ülikooli kohtus ja A. Möttus, kui „provotseerija“ saadetakse Tartust välja kuni 1. aug. 1883. a.

Nii lõppes esimene sini-must-valge avalik esinemine.

Korporatsioonide kõrval olid ülikooli juures lubatud ka teaduslikku laadi seltsid ja sellise seltsina algabki 1883. a. kevade 26. märtsikuu päeval (v. k. j.) „Eesti Üliõpilaste Selts“. Selle esimese eesti üliõpilasorganisatsiooni esimeseks lipuks saab 1884. a. sini-must-valge lipp. Lipu on valmistanud eesti naised, eesotsas pr. dr. Paula Hermaniga. Lipu ametlik pühitsemine on Otepääl kiriklas 4. juunil 1884. a. (v. k. j.) Tartust sõideti Otepäälle 3. juunil. Väljasõidust võttis terve selts osa. 6 versta sinipool sõidu lõppsihti pandi lipp avalikult lehvima ja sellega sõideti pidumaja ette.

Järgmise päeva õhtul, 4. juunil toimus lipu pühitsemine. Alul ütles tolleaegne „E. Ü. S.“ esimees P. Hellat järgmised sõnad: „Taara vaim, kes Eesti rahvast senini kõigest viletsusest hoolimata, elul on hoidnud, olgu silmapilgul ja ka edaspidi meie kaitsjaks. Pühajärvel, Otepääl, pühäl maal, kus iga puu võiks jutustada, iga kivi veres on veerenud ja iga mullatükk pisaraid on imenud, siin laskem meid seda ära tunda, et Eesti alandusel ots on tulnud, laskem rõõmsal meelel ja ühel jõul Eesti ühenduse tööle võidelda. Isamaa, sa helde, püha, kuule meie palve iha: meid Su hoidjaks pühitse.“

Lipu valmistiku pühitsustalituse toimetab Valga eesti koguduse õpetaja, vil! R. Kallas. Sellest silmapilgust alates on loodud kindel alus lipu rahvuslikuks saamiseks.

1883. a. saab selts kingiks J. Möttuselt paadi „Lennuki“, mis on ainsaks avalikuks sini-must-valge kandjaks.

Et „E. Ü. S.“ aga selajal ei omanud üheväärtilisust teiste üliõpilasorganisatsioonidega, siis hakati jälle aastal 1888. korporatsiooni asutama, seekord „Faraat Villensist“, jäädes samade sini-must-

värvide juurde. Kuid ka seekord nurjub ettevõtte täiesti ja sini-must-valge lipp leiab a. 1890. varjupaiga „E. Ü. S.“ korteris.

Kuid siiski oli juba sini-must-valge värvikombinatsioon kinnisest üliõpilaskorterist rahva teadvusesse tunginud ja 1894. a. laulupeol, oli sini-must-valget värvi linte kõikjal dekoratsiooniks.

Rohkem esiletõstmist leidis aga sini-must-valge lipp Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi näitusel, kuid selletõttu tekkinud arusaamatuste tagajärjel langes sini-must-valge valitsusvõimude tagakiusamiste alla, aga just selle tagakiusamise tõttu, omaski lipp ikka rohkem ja rohkem rahvuslikku ilmet (tähtsust). Just nagu kiuste sellele keelule, levis sini-must-valge lipp üle maa.

1905. a. revolutsiooni päevil saab esimene eesti lipp rahvusluse avalduse välismärgiks. 19. okt. (v. k. j.) kogunesid eesti seltsid ühisele rongikäigule. Sellest rongikäigust võttis ka hulk „E. Ü. S.“ liikmeid osa, tuues välja esimest korda pärast 1884. a. sini-must-valge lipu, mis lehvis avalikult ühes punaste ja seltside erilippudega. Rongikäigule aga tungitakse kallale sotsialistide ja vene üliõpilaste poolt ning nõutakse rahvusliku lipu väljaandmist. Tekib rüselamine, kuid lippu ei anta käest, vaid sellega jõutakse ülikooli ette, kus laudakse „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“, kuna rongikäigust osavõtnud J. Tõnisson kepiga kergemalt ja K. E. Sööt kiviga raskemalt haavata saavad. Nõnda pühitseti vermeis esimest sini-must-valge lipu laiaulatuslikumat esinemist.

1910. a. laulupeol ehiti Tallinnas maju sini-must-valge lippudega, millised aga vene võimude poolt kõrvaldati.

1917. a. revolutsiooni keerises olid sini-must-valge lipul viimased pingitused. Punaste poolt oli rahvuslipp tagakiusatud ja teda püüti kõikjal maha rebida. Siiski, vaatamata kõigile tagakiusamistele, kuulutati 24. veebr. 1918. a. sini-must-valge lehvides esimene iseseisvuse põhidokument — Eesti Maapäeva Vanemate Nõukogu manifest — kõigile Eestimaa rahvastele.

Vabadussõja heitlustes oli sini-must-valge rahvuslipp juba iseenesestki mõista lahinglipuks.

Esimest korda avalikult esines väljaspool kodumaal piire sini-must-valge rahvuslipp 1917. a. Peterburis, kus mitmetuhandeline väliseestlasel ja pealinnas viibivate eesti sõjaväelaste ühine rongikäik sini-must-valge lippude lehvides liikus Tauria palee ette, nõutama eestlastele autonoomiat.

Riigilipuna pannakse sini-must-valge lipp maksma Riigikogu poolt 17. juunil 1922. a.

Esimene eesti rahvuslipp, mis pühitseti „E. Ü. S.“ poolt 1884. a. Otepääl, hoitakse alal Eesti Üliõpil. Seltsis.

4. juunil 1934. a. pühitseti „E. Ü. S.“ kui rahvavärvide looja esimese eesti rahvuslipu 50. a. juubelit oma laiaulatusliku pere ja vabariigi valitsuse osavõtul Härra riigivanemaga eesotsas. Sõideti Otepääle, kus toimus pidulik aktus hulga rahva osavõtul.

Kui a. 1884. lipu pühitsemisel juhtlauseks oli: Isamaa, sa helde, püha, kuule meie palve iha, meid Su hoidjaks pühitse,“ siis 50. a. pärast oli juhtlauseks G. Suitsu luuletus:

Tõsta lipp, see vestku, vestku  
töotusest, mis kestku, kestku  
sinisega viiratud,  
musta mulla põimuline  
lehvi valge võimuline  
tormatud ja piiratud.

Nagu iga sündmus, nii ka sini-must-valge värvide lugu kajastus kirjanduses algpeevist kuni tänaseni ja andis ainet nii mõnelegi luuletisele ja kirjutusele.

Sellekohastest luuletustest oleksid tähtsamad kronoloogilises järjekorras:

J. Bergmann — „Eesti lipp“.

M. Lipp — „Eesti, Eesti, ela sa!“

ja G. Suitsu — „Tõsta lipp!“

Kokkuvõttes oleks lühidalt:

- 1) Rahvuslipu sünnipäevaks jääks 17. sept. 1881. a. (v. k. j.) ja sünnikohaks Tartu, Tähtvere tänav 17 (nüüd: G. Adolfi 37).
- 2) Esimene sini-must-valge värvide avalik esinemine 26. märtsil 1882. a.
- 3) Sini-must-valge lipu pühitsemine Otepääl 4. juunil 1884. a. „E. Ü. S.“ poolt, kus pannakse alus lipu rahvuslikuks saamiseks.
- 4) 1894. a. laulupeol on juba sini-must-valget värvi lindikesi dekoratsiooniks.
- 5) 1905. a. revolutsiooni päevil on esimene sini-must-valge lipu laiaulatuslikum avalik esinemine.
- 6) 1910. a. laulupeol Tallinnas dekoreeritakse maju rahvuslippudega, millised aga võimude poolt kõrvaldatakse.
- 7) 1917. a. revolutsioonil esineb eesti lipp esmakordselt avalikult väljaspool kodumaal piire.
- 8) 24. veebr. 1918. a. kuulutatakse Eesti Maapäeva Vanemate Nõukogu manifest sini-must-valge lehvides.
- 9) 27. juunil 1922. a. kinnitatakse sini-must-valge rahvuslipp riigilipuks.

#### Allikad

mis käesolevas artiklis on kasutatud:

1. J. Köpp — „Eesti Üliõpilaste Seltsi ajalugu I, ilmunud 1925. a.
2. Eesti Entsüklopeedia II „Eesti lipud“.
3. Härra Taska käest saadud seletused.
4. Härra A. Raudsepa ja artikli koostaja isiklikud mälestused.

## Lord Baden-Powelli ja I. S. Wilsoni

tervitus Eesti skaudijuhtide III üleriikliseks õpelaagriks.

1. augustil 1938.

Mina olen palunud Michelsoni edasi anda neile sealsetele, kes kogunenud tema korraldusel peetavasse õppelaagrisse, minu isikliku läkituse, mitte üksnes Gilwell Parki Camp Chief'ilt kuid samuti ülemaailmselt Peaskaudilt lord Baden-Powell'ilt.

Kui mina juuli kuul viibisin viis päeva Eestis, minul kahjuks ei osutunud võimalikuks näha paljuid skaudijuhte ja skaute ning minu külas-käigu ajal kahjuks enamusi oli eemal kosutatavat puhkeajaga kasulikult mööda saatmas. Mulle on see muuseas väga meeldiv võimalus teie kaudu edasi saata minu parimad soovid Eesti skautidele, ja ühtlasi tänada neid ja nende juhte tehtud töö ja õige suuna eest, millega nemad on näidanud, mida skautlus tõeliselt tähendab.

Teie olete rasketest aegadest läbi sammuunud, kuid teie võite triumfeerida kõigi nende raskuste vastu, kui teie säilitate üksmeelse sõpruse eneste keskel ja kui, eriti,

### säilitate tõelise skaudi vaimu.

Skautluse traditsioonid ja õhkkond on need, mis seda liikumist eraldavad teistest poiste liikumistest, ja ma loodan, et teie jatkate oma üritusi täiuslikus skaudivaimus.

Teie omas õppelaagris õpite mõndagi sellel alal, kuid mina loodan, et tulevikus teie juhtide kasvatustöö areneb üsna lähedases ja tihedas koostöös Gilwell Parkiga ja mina loodan, et tunnen end rohkem õigustatud olevat näha teie isamaad jälle, kuid eriti rohkem tema skaute.

Ma saadan Teile parimaid tervitusi lord Baden-Powellilt samuti minult eneselt.

I. S. Wilson.

## Nalju.

Poeg: „Ema, ma ei leia, kus mu lugemine jäi pooleli!“

„Ema: „Just seal, kus algavad puhtad leheküljed.“

\*

Unke ema: „Mu poeg on praegu asatane, aga ta käib juba sest ajast, mil oli 2 kuune.“

Külaline: „No siis ta vaeneke peab olema küll hirmus väsinud.“

\*

Mis kõik pole võimalik. Poisid rääkisid lõkkeõhtul juttu. Kõige vahvam jutt oli Heinol: „Miks ei saada sa seda „Eesti Skaudile?“ pärisid poisid. „Sest et ise sealt lugesin,“ vastab Heino.

\*

Poeg: „Eile, isa, käisin surnuaias ja lugesin kõigi ristide pealkirjad.“

Isa: „Mis sa siis sealt huvitavat leidsid?“

Poeg: „Kuhu on kõik halvad inimesed maetud?“



## IX skaudi seadus.

„Skaut on töökas, visa ja kokkuhoidlik!“

Töökad käed on loonud meie riigi.

Töökust ja visa võitlust on näidanud meie riigi juhid, riigi ülesehitavas töös.

Töökust ja visa võitlust, seda looduse kõrgemat andi oleme pärandanud oma esivanemailt.

Töökust ja visadust olid pärinud ka need skautjuhid ja skaudid, kes kahekümne aasta jooksul on pidanud visa võitlust selleks, et säilitada vabatahtlikku noorteorganisatsiooni, skautlust.

On tulnud võidelda nendega, kes skautlikku liikumist on püüdnud võõriti tõlgitseda, omakasupüüdlikkude poliitiliste vooludega, majanduslikkude raskustega.

On tulnud võidelda selleks, et ülemaailma tunnustatud kasvatuslik meetod saaks tunnustust ja eluõigust.

Juhtkond võitluses on ohverdanud oma vabaaja, selleks et skautlik liikumine edeneks.

Neil võitlusradadel on saatjaks olnud puhtskautlik meel ja vaim, üks mõte, üks siht, et meie riigile saaks sirguda skautlikus koolis karastatud noored.

Ja nüüd, kus skautlik liikumine rohkem kui 20 aastat on sellist võitlust pidanud üle elama, on ta saanud tunnustuse, eluõiguse. Töökus ja visadus on viinud sihile. See on pideva töö võit.

Visa olemasolu võitlus on nõudnud suurt hoolt ja vaeva, kannatust ja pikkameelt.

Paljud selles võitluses väsisid, — pettu-

sid nähes, et see õilis noorte liikumine oli vaid võitlejate südameasjaks. Järelejäänud ja uustulnukad olid aga seda visamada, viisid oma võitluse edasi — lõpuni.

Neis tingimustes tegutsemine ei ole loomulikult annud ka seda, mis oleks „sil-maga nähtav“ ja käega katsutav“ s. o. arvulist koosseisu.

Kuid vaatamata kõigele sellele, skautlus on edasi läinud, pärast raskeid katsumisi oma algaastail, — loomulikku teed.

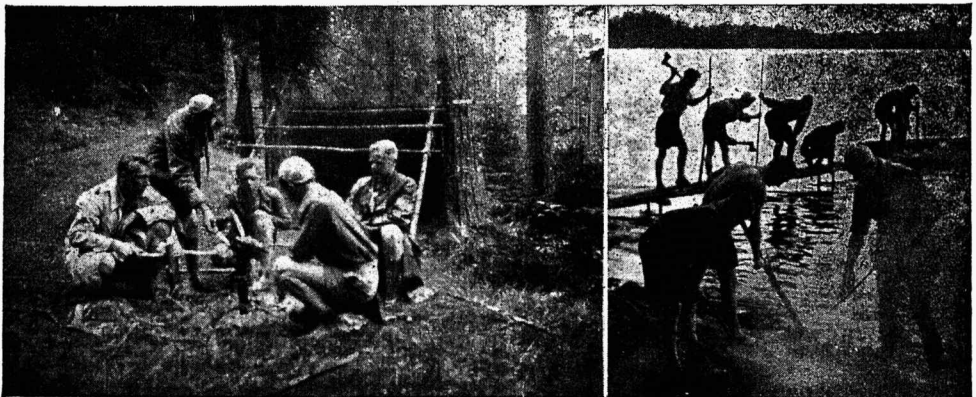
Kogenenud skautjuht suudab juhtida teatud arv liikmeid. Ja liikmeid on organiseeritud niivõrd, kuivõrd on võimalik olnud neis tingimustes noori kasvatada skautlikeil meetodeil. See visa olemasolu võitlus ei ole võimaldanud vast ka nii palju rõhku panna üksikskaudi sisemise väärtuse tõstmiseks. Väliste pingete ületamiseks oli sageli vaja „käega katsutavat“ ja „sil-maga nähtavat“, massi.

Oleme ajajärgus, kus üheksas skaudi-seadus tuleb rakendada võitluseks isikliku sisemise väärtuse tõstmiseks, et oleksime skaudid sõnas, mõttes ja teos. Et oleksime skaudid mitte üksi skautrühmas, vaid igalpool, koolis, kodus, töökohal, liikudes tänaval või spordiväljakul.

Skaudid ja skautjuhid! Töökust ja visadust nõuab see meilt. Töökust ja visadust peame kokku hoidma. Seda pillates ei jõua sihile.

Algav tööaasta olgu meile võitluseks ka uutes tegutsemise tingimustes — skaudi isikliku väärtuse, skaudi nime tõstmiseks ja kindlustamiseks.

I j.-sk. R. T.



Pilte Tallinna skautjuhtide laagrist. 1

# Leedu suurlaagri radadel.

(Skaudi vaatevinklist)

H. Tammart.

„Läti-Leedu piir, palun ajanäitajad ümber seada Kesk-Euroopa ajale!“ kõlab korraldus läbi varahommikuse, sumbunud vaguni-õhtustiku.

Pärast pikka öiset matka läbi lõuna-naaber Läti piiride oleme jõudnud Leedu piirijaama ja kiirustume edasi Kaunase poole, kuhu lähedale jääme peatuma kümnekonnaks päevaks.

Kolmkümmendviisi skauti virgub unest.

## Esimesi muljeid

Leedust, kuhu läheme külalistena, osa võtma nende 20. juubeliaasta suurlaagrist. Vaguniaknast paistab hommikuudusse matunud maa, mis päikese tõustes kord-korralt selgineb ja siis, pärast uduliniku kadumist, mitmeti erineb meie kodumaa raudtee ümbrusest. Siin ei ole jalatäit maad „tühja ega paljast“, vaid raudtee venib keset viljapõlde, millede keskele on jäetud üksikud kaunid kasesalud ja pöösaspuhmad.

Need viimased muudavad üldipildi süm- paatseks ja vaheldusrikkaks. Üldpilti täien- davad üle raudtee ja raudteega rööbiti jooksvad maanteed, palistatud puuridadega külgedel nii kaugele kui silm ulatub. Neid on aastate eest istutatud, kuid ka alles möödunud kevadel teeveerde asetatud! Mis aga juba raudteel, kiiresti maad läbi- des, omapärasusena silma torkab, on

## ristid.

Suured, massiivsed ristid teede pöoran- guil, ristteil, igalpool. Oleme omapärasel, avarate looduslike templitega üle-külva- tud maal — „ristide maal“, nagu teda on nimetatud. Ja ta kannab õigusega seda nime — ristid, mure, valu ja kannatuste maa, aga siiski suure hinge ja vaimulaa- diga rahva kodu — Leedu.

## Panemuné männid,

kuid esialgu kihutame neist mööda. Pikk tunnel enne Kaunast, siis Kaunase raudtee- jaam ja perroon tulvil edasi-tagasi sagivaid skaute. Mitmete keelte virr-varr. Kuid see on hetkeks nii. Varsti korralduvad sirged poisteread pakidevirna lähedale ja algavad ametlikud vastuvõtud.

Esimene ametlik tseremoonia möödas, istume autobussidesse ja viivu pärast pais- tavad laagripaiga männid uuesti, sest ju- belilaager peetakse mõned kilomeetrid Kaunast eemal ja see tee on kiiresti lä- bistatud. Niisiis — lõpuks

## Aukštoji-Panemunés,

dr. Basanavičiuse kaunis pargis. Mitte kau- gel laagri peavärvast on meile reservee- ritud vaba plats, kuhu võime end sisse seada mõnusaks laagrieluks. See on esimene märk Leedu skautide-laagrijuhtide sõbra- likkusest, kuna paremat kohta poleks nad suutnud küll meile anda. Meie enesetunne on meeldivalt köidetud, saime esindusliku koha, parema kui keegi teine välismaala- list ja — üks, kaks, kolm! —

Laagri ülesehitamistööd on täies hoos.

Ümberringi on igalpool kopsimist ja ko- putamist, millele meiegi vahvalt kaasa trummeldame. Ja kui ka õhtuks pole kõik veel kuigi hästi korras, läheme rõõmsalt magama, et seda innukamalt jätkata üles- ehitamistööd järgmisel hommikul.

Laupäev on veel ettevalmistuspäev, kuna pühapäeval avatakse laager Leedu Riigipresidendi hr. A. Smetona poolt. Kell 10 hommikul siiski tõstame Panemuné män- dide all esmakordselt lehvima Eesti sini- must-valge ja laulame täie innuga hünni, et hetke pärast uuesti asuda hoogsale töö- le. Ja pühapäevaks on kõik korras — oota- me külalisi!

Juba ongi pühapäev. Laager on täis kihi- nat-kahinat, sest varsti toimub lippude väl- jakul Nemunase kaldal laagri

## pidulik avamine

Riigipresidendi poolt. Enne seda aga on vaja veel teha viimaseid ettevalmistusi ja korraldusi, et defilee kõrge isiku ees oleks tubli ja kaunis. Esimene laagripäev kujuneb Eestile tõeliseks triumfiks, kuna sel päeval kõike, mida eesti poisid ette võtavad, edukalt ja kiitvalt arvustatakse. Öeldakse, et mulje, mis jääb esimesest sil- mapilgust, on määrava tähtsusega ka hilise- mal kohtumisel. Eesti laagri kohta Leedus maksab see täiel määral. Suutsime laagri avapäeval niivõrt suurt tähelepanu ära- ta- da, eriti oma suurepärase defileega Riigi- presidendi ees, kui ka hiljem lõbusate nal- jadega laagri küllastajate hulgas, et seda märkisid järgnevail päevil kõik Leedu aja- lehed ja mulje — Eesti poisid on „midagi erilist“, — jäi püsima kogu ajaks. Seda rõhutati korduvalt.

Aga nüüd avapäevast enesest. Kuigi taevast tibus natukesehaaval vihma, oli kella 12-ks kogunenud avapidustusi jälgima 10.000-ne rahvahulk. Avar plats Nemunase kaldal on kirev hulgalistest Leedu rahvus- lippudest, millede kõrval eriti rahulikuna mõjub Eesti trikoloor. Sellele järgnevad

teised välismaa esindajad ja siis — Leedu malevad oma lippudega.

#### Võimas algus.

Kõlab fanfaarisignaali — president ilmub — kogu suur mitmetuhandeline skautide rivi valgub tribüüni ümber, millele sammub Riigipresident saatjaskonnaga — puhkevad jõulised tervitusavaldused. Ja mis on sellest spontaansest puhangust kauneim? Aeglaselt, rahulikult tõstab vana, hallipäine riigijuht kolm sõrme skauditervituseks ja vaatab naeratades omale juubeldavat noorust. — See on ilusaim ja meeliharavam.

Siis järgneb uus kiire korraldamine paraadiriviks ja lühikese kõnega avab president A. Smetona suurlaagri. Aeglaselt kerkivad

dast kodumaa tutvustamispropagandat, millel kahtlemata on oluline tähtsus rahvaste vahelises suhtlemises. Tänane päev laagris kuulub isamaale, nii oli seda nimetatud laagrijuhises — kasutasime siis seda võimalust põhjalikult. Isamaa võis rõõmu tunda oma poegadest.

Õhtusel lõkkel esinesime paari lõbusa lauluga ja leedukeelsete hüüdudega. Igaõhtusel lõkkel, millised kõik kandsid erinimetusi, oli igal välismaa grupil reserveeritud kümmekond minutit.

#### Balti lõke

anti edasi raadios ja siin oli lõviosa täita Leedul. Kuid kui keegi nimetatud õhtul Kau-



Üks Eesti all-laagri omapärasusi — viikinglaev-telk.

lipuvardaisse osavõtivate maade rahvuslipud. Veel mõned silmapilgud, siis algab rahvuste

#### defilee.

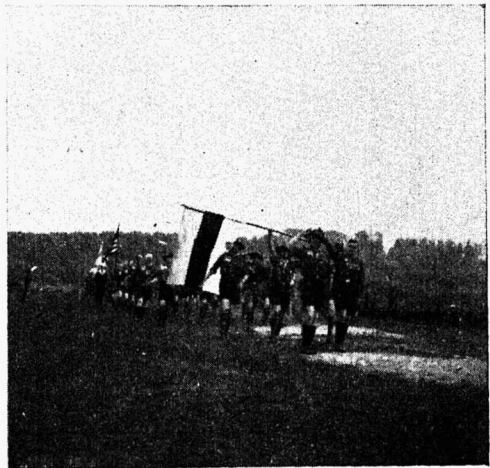
Oleme esimesed. Leedulastele on meie valvelsamm ja harv skautlik rivi midagi ennenägematut — nad vaimustuvad sellest kohe — ja meie hea nimi on „tehtud“. Teised hilisemad tulejad võivad seda korrata, see ei tähenda enam midagi. Samu mõtteid kordas hiljem hra. Riigipresident meie all-laagrit külastades.

„Eesti poisid pakkusid mulle täna ilusa elamuse ja võitsid Leedu rahva südameid. Teie rivi defileel oli parim, mida ma näinud,“ lausus ta kohe laagrivärvast sisse astudes ja meie skaudijuhte tervitades.

Pärast defileed sirdus Riigipresident, samuti publik

#### laagreid külastama.

See vältas tunde, kuna vaadata oli palju. Ja pika aja kestel oli võimalus teha laial-



Eesti esindus defileerimas.

nase raadiost kuulis marulist kiiduavalduste- ja vaimustustormi, siis olid selles suudi Eesti poisid. Sellel lõkkel laulsime meie leedu keeles, leedulane läks sest marru.

Külastades kadettidekooli, küsib admiral ühelt kadetilt: „Mis peab üks ohvitser olema, et teda maetakse kõigi mereväeliste auavaldustega.“

„Surnud!“ kõlab lühikene vastus.

\*

John: „Teie koer hammustas mind ja selle tagajärjel olin mitu päeva haige.“

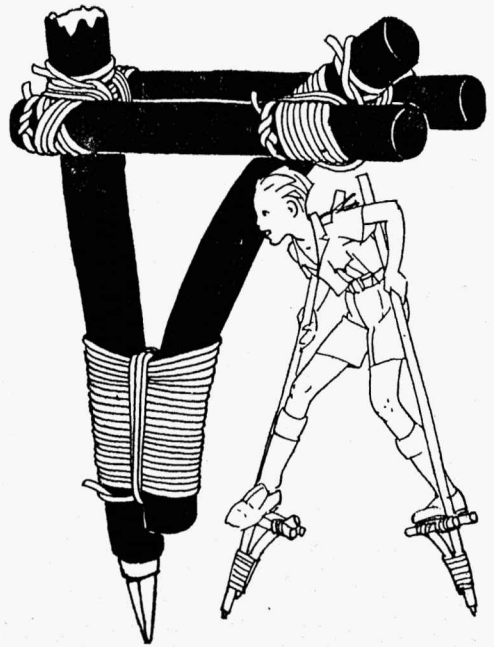
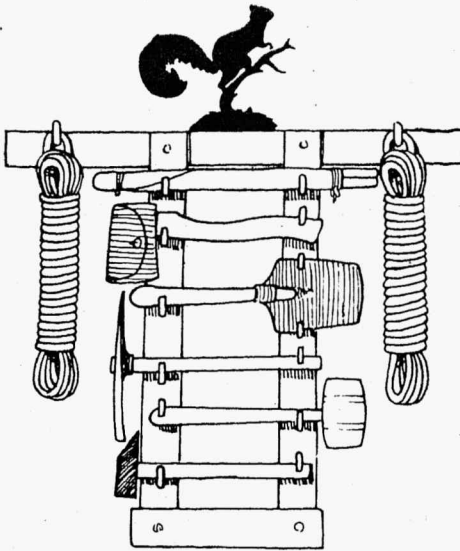
Jack: „Võin teile tõestada, et mu koer ei hammustanud.“

John: „Kuidas?“

Jack: „Neli põhjust: esimeseks hoian oma koera alati ketis, teiseks mu koeral pole hambaid, kolmandaks mu koer pole hammustanud kedagi kunagi, neljandaks mul polegi koera.“

# Praktilist.

## Salga tööriistade panipaik.



Leiutasin oma salga tööriistade kor-  
rashoiuks ja kiireks kättesaamiseks hu-  
vitava panipaiga — redeli, asukohaga  
salga nurgas.

Valmistamisviis: muretse mõned  
umbes  $\frac{1}{2}$  tolli paksused laudad — lau-  
dade pikkus oleneb tööriistade hulgast  
ja suurusest.

Lauad hõõvelda korralikult ja nae-  
luta need joonise järele kokku nii, et  
tööriistad peale mahuks. Saadud raam  
kinnita tugevasti seina külge. Ristloodis  
laua mõlemile otstele löö konks-  
nael, millele riputa korralikult kokku-  
pandud tarbenöör.

Seejärgi, nagu näed joonisel, kinnita  
konksnaelad nii, et iga tööriist püsiks  
kindlalt laudadel. Tööriistad aseta raa-  
mile vahelduvas järjekorras, mis tagab  
ilusama üldmulje. Redel võiks värvida  
vastavalt salga värvidele ja kaunistada  
salga looma kujundiga. Lõpetanud töö  
võid rahuldustundega öelda juhile:  
„Salga tööriistad on korras.“

Miks mitte valmistada karke laagris  
ja õppetöö vaheajal osavuse harjuta-  
miseks ning oma ettevõtlikkuse aren-  
damiseks.

Hangi 3—4 sm jämedune kepp, mis  
on sinust 25—30 sm pikem. Kepi alu-  
misele osale kinnita soovikohases kõr-  
guses värske, kergesti paindub 3 sm  
jämedune puuoks, mis küllalt tugev.  
Kinnituse kohalt õnesta painutatud  
oksal 3-me kohta ja ristloodis kepikes-  
tel 2-te kohta õnarus ning ühenda joo-  
nise järgi õnestatud kohtadelt kepikes-  
sed omavahel tugeva nõoriga, kasuta-  
des vastavaid sidemeid.

Esmalt tee valmis üks kark, proovi ja  
siis lõpeta teine. Valmis kargud või-  
maldavad käimist, jooksmist, pallimän-  
gu ja tasakaaluhooldmise võistlusi. Kat-  
seta ja sa rahuldud tagajärgedega.

*Master Ats.*



# Halli Hundi jaht Tallinnas.



Juba kuues aasta korraldatakse malevas skautalised võistlused Halli Hundi nime all. Ametlik võistluste määrus ütleb Halli Hundi võistluste kohta: „Võistluse aluseks on: rakendada salgasüsteemi, skaudiseadusi ja skauditarkusi skautide vahel võistlevas praktilises tegevuses. Oma tähtsuselt HH võistlused malevas korraldatavaist võistlusist on esimesel kohal.“

Omakorda annab võistlustele veel kaalu juurde Gaidide Tallinna maleva poolt annetatud väärtuslik auhind — Halli Hundi kuju ja õigus võitjal üksusel kanda maleva üritustel maleva lippu ja võitja salga liikmeil — vastavat kuju kaelarättil. Eelnevalt selgub põhjus, miks need võistlused loovad enne võistlusi pineva õhkkonna ja miks need võistlused on oodatud suursündmuseks. Põnevust ja pinget loob omakorda veel asjaolu, et keegi ei tea kunagi, mida just seal nõutakse, milliseid „nõkse“ käsitatakse ja kuskohal neid võistlusi korraldatakse, peale kahe isiku — masterite Tõnuri ja Birk'i, kes vanad „kalad“ ja spetsid igasuguste „pähklite“ leiutamisel.

11. septembril s. a. kell 9 hommikul kees maleva õu võistlevaist salkadest.

Võistlused algasid stopperliku täpsusega ja võistlejate isikliku ning salga varustuse kui ka üldise korra kontrollimisega. Niidid-nõelad, pliitsid-paberid, kirved-labidad on juba vanad nõksud, nendega enam suurt ei püüta. Kibedad päevad olid tänavu sanitarpaunal. Iga topsik ja pudelike pidi kandma sisule vastavat pealkirja. Kel see puudus, sai master Birkilt esimese „sauna“. Pükste viigid ja pluuside voldid-voldikesed pandi kirja niipea, kui nad ei olnud õigel kohal. Kui selline põhjalik filter oli tehtud, anti igale salgajuhile suur ümbrik igasuguste atribuutidega ning peale selle teine suur ümbrik, milles oli tosin vähemaid

ümbrikke vastavate pealdistega, juhuks, kui mõnda eriti rasket ülesannet ei suudeta teatud aja jooksul lahendada.

Algas siis suure ümbriku sisu uurimine: jupike nõõri, kaks salakaubana välismaalt sissetoodud rasvatikku, master Miku „matka kirjelduse vihik.“ Uuri kuidas tahad, ei midagi sellist, mis aitaks starti. Küll uuriti nõõrijuppi, tikke, vihikut algusest lõpuni, vastuvalgust ja ilma valguseta. Küll prooviti, kas jälle ei figureeri „piima tint“, nagu möödunud aastal, aga võta näpust.

Päris higi võttis otsaette, siis viimaks õnnestus ühel salgal leida algus, siis teisel, kolmandal jne.

Tarvitses vaid vaadata kohta, kus lehed kinnitatud kaane külge, sinna, kaanele oli Morses kirjutatud „Realkooli aeda!“

Järgmine jaht algab siis Realkooli aias. Kõik seinad otsiti läbi. Viimane kui kivi-raasuke võttis uue asendi otsivaist kätest.

Kel siis aega oli märgata Realkooli väravas üht skautide paraadi ülesvõtet, millel kõrgemad skautjuhid asetunud kõlakojas, võttes vastu paraadi. Sellel pildil kõlakoda oli märgitud ristiga, kus näidati peidetud kirja asukoht.

Ja vana asi, kui ühel käes, siis juba saavad kätte ka teised.

Kuid häda kõigil: kiri on küll käes, aga avada ei saa ennem, kui ei ole leitud kirjal märgitud gaasilaternat teatud numbriga (igal salgal oma number). Oleks ju väga lihtne järele pärida Gaasijaamast, — kuid see oli keelatud.

Algas siis jaht gaasilaternale. Neid poste ju pealinnas küllaldaselt. Igaüks värvitud ilusti rohelisteks ja kannab numbrit, aga häda just selles, et neid on liiga palju ja kõik kannavad sellist numbrit, mida tarvis ei ole.

Kui juba küllalt ja taibukalt oli otsitud, kandis viimaks töö ka vilja ja võidi

avada ümbrik. See tehtud selgub, et ühel mehel tuleb joonistada vastavat ehitust, kuna teised peavad pead murdma luuletuse kallal.

Luuletus on ju väga kena, kuid seda ikka ja jälle lugedes, kulus ta viimaks pähe, ilma et targemaks oleks saadud.

Luuletuse autor oleks siiski võinud juurde lisada, et tuleb lugeda vaid iga rea esimest ja viimast silpi, siis oleks asi väga lihtne olnud, kuid peakorraldaja nähtavasti ei hoolinud lihtsusest.

Kui saadi kätte luuletusest ülesanne, korjata teatud liik taimi, oli joonistaja oma töö juba ammu lõpetanud ja võidi avada ümbrik järgmise ülesandega. Selle sisu oli väga lühike: „härä Karl Rütütel või tema abikaasa ütlevad, mis edasi teha!“ Väikeses linnas, kus pea iga elanik tuntud, oleks see ülesanne olnud vägagi lihtne lahendada. kuid katsi neid Rütüti-nimelisi härrasid ja prouasid tunda ka ligi 140.000 elanikuga linnas.

Mõni kiires võistlustuhinas arvas, et tuleb lihtsalt minna Rütüti tänavale ja küllap seal mõni ootab võistlejaid avakätel.

Need aga, kes aadress-büroost said hra Rütüti aadressi, võisid veenduda, et seda teed on käinud ka teised, ega preilil muidu ei oleks aadress juba pähe kulanud.

Kolmandad said sellest küsimusest palju lihtsamalt üle, võttes abiks telefoniraamatu; leidsid seal hra Karl Rütüti telefoni-numbri ja lihtsalt helistasid temale, vältides ajakulu tema juurde minemisega.

Sealt saadakse lühike ja selge vastus: „minna Auru tänavale ülesõidukohta“ — siiski tume. Tume just sellepolest, et Auru tänavale olemasolust eranditult kuulatakse esmakordselt: kes siis jõuab kõiki äärelinna tänavaid, pealegi uusi, tunda. Aga skaut peab ju kõike teadma ja kui ta veel ei tea, eks siis katsi teada saada. Kes kasutab kõiketeadva sõbraliku politseiniku kaasabi, kes linnaplaani, Kätte saadakse. Kui on tänavade suund teada, on teada ka see, et tänavune Hall Hunt ei lippa ringi igaastase traditsiooni kohaselt Pirital, vaid hoopis vastupidises suunas.

Traditsiooni rikkumine oli tingitud asjaolust, et mõned päevad enne seda ajalehed töid teate, et Piritale lähivad võistlemise orkestriga „1800-liikmeline“ organisatsioon. Korraldajad olid arvanud, et meie „väike“ organisatsioon võib nende jalgu jääda. Kartus oli aga asjata, sest need orkestri järgi sammuvat 164 hundipoja-ealist poissi ei oleks meile jalgu jäänud.

Niisiis HH suundus teadmatusse. Auru tänavale suundudes kohtasime kaht üliagarat kaasvõistlejat. Peakorraldaja oli nad „tulema lõonud“.

Kuuldes nende äpardust, meenub üks väike jaapani kujuke kolme ahviga. Üks

hoiab kinni suud — ära räägi üleaurust, teine silmi — ära näe seda, mida pole tarvis näha, kolmas kõrvu — ära kuule seda, mida sul tarvis ei ole.

Viimane käib nende kahe kohta. Gaasilaternat otsides olid nad kuulnud telefoni-putkast möödudes võistleva salga liiget kordavat „Auru tänav“. Kuuldes seda, panid nad kohe „ajama“, arvates, et seal asub gaasilatern, vaatamata sellele, et see otsitavast kohast üle 2 km eemal oli. Samal ajal 5 ülejäänud salga liiget ajavad linnas taga oma kaht kadunud venda — post on käes, aga pole kirja, mida avada.

Alles nende kahe leidmisel salk võis jätkata tegevust. Opetuseks olgu tulevikus kõigile võistlejatele nende kolme pärdiku „poosid“, — Auru tänavale ülesõidukohta. Peidetud kiri. See käes. Sisuks ilus lugulaul, kuid ei saa „laulda“ — aga sellega on aega, lahendus tuleb alles esitada — pärast neljanda ülesande täitmist.

Teiseks tuleb minna hra J. Tõnuri juurde. Mõtlevad poisid: on aga uhkeks läinud, ikka on olnud meil lihtsalt Rich või master Tõnuri, aga täna äkki „härä“. Pealegi, kust teda kätte saada, kui jäi linna HH karjatama. Asi võtab siiski hea pöörde. Eemalt on näha teda meie poole tulemas.

Kaks võistlevat salka peaaegu korraga ründavad malevajuhti. Viimane ei võta aga kumbagiti salgajuhti jutule, ütleb lihtsalt, et tema oma eesnime veel muutnud ei ole.

Tõsi — korraldus käib „J. Tõnuri“, mitte „R. Tõnuri“ kohta. Asi päris selge. „Häräraga“ on lihtsalt eksitud, kindlasti pidi olema proua Tõnuri. Kuid ka viimane ei saa aidata, kuna on vaid niipalju tegelane, et täitis võistlustel masinakirjutaja kohustusi.

Kes siis seda võis arvata, et võistlustesse oli rakendatud kogu Tõnurite perekond. Tuli lihtsalt minna õige Tõnuri juurde, kes samas pagasikassas on ametis laeurina.

Kuna HH on juba igasuguste „nõksude“ poolest rikas, tuli leppida selle „vahelejäamisega“ ja leida see õige. Tema siis märkis saabumise aja, — oleks siiski võinud olla ka võidise kambamees ja märkida parema aja, vähemalt selle, millal ilmuti tema lähedusse, mitte aga tema juurde, aga kus sa sellega! Malevajuhi vend nähtavasti ei valitse üksi meid, vaid kogu perekonda. Peale selle saadi veel üks ümbrik ja korraldus minna kasetohuga ülelöödud maja juurde ja avada seal kiri.

Maja oli lihtne leida, kes vähegi tähelepanelikult matkanud.

Peavalu tegi ülesõidukohalt leitud ülesanne: „vanasti oli südalinnas, nii mõnigi võis ise seda näha. Nüüd asub oma maja juures, seda on kindlasti igaüks näinud. Katsunud olete osa tema saadusist iga-päev. Joonistage ta mälu järgi.“

Kogu tee vaevatakse päid — kes see on? Ainuke trööst on, et otsene mittelahendamine ei takista edasilikumist.

Kasetohuga ülelöödud maja juures selgus, et 1) tuli kirja panna maja ajalugu, 2) pärast seda luuletada päevakohane laul, mis salga ühislauluna tuleb ettekandmisele võistluse lõpul ja 3) ülesanne — minna Liivakalmistu tee algule.

Liivakalmistu on alles rajatud. Umbkaudu on teada ta asukoht, aga kus just täpselt asub ta tee algus, see oli tume. Kuid neid tumedaid asju kogunes järjest juurde. Tuli tublisti endid kokku võtta, et kõiki ülesandeid õigeaegselt lahendada. Tehti üldine tööjaotus. Kolm skauti lahendagu saladuslik isik, neli skauti loovad laulu HH „laulupeoks“.

Välke mustlasepoiss pakub oma abi, ilma seda temalt palumata, Liiva kalmistu tee juhatamisega, ja seda vaid 5-sendilise tasu eest.

Kui mõnigi jahimees peab ohverdama vähemalt 5 krooni jahtimise õiguse eest, siis loomulikult 5 senti ei ole palju meie HH jahi eest. 5 senti rändas mustlasepoisi tasku. Koos sellega on aga selge, et teised võistlejad on meist ette jõudnud, kuidas muidu poiss teadis oma kaasabi pakuda. See kurb tõsiasi avardas aga meie mõistust ja peagi kolmik võis teatada, et saladuslik isik on keiser või tsaar Peeter. Oli ju tema ausammas vanasti südalinnas, nüüdsel Vabaduse väljakul, praegu on Kadriorus oma maja juures ja üks ta alumisest kehaosast tehti metallraha, mida katsunud oleme igapäev ja üks neist kõliseb praegu mustlasepoisi taskus.

Liiva kalmistu tee algus.

Üks salk ongi ettejäädud. Otsivad seda, mida leiame kohe.

Teemärk näitab suunda, meie aga võtame vastupidise suuna, kuna oma avameel-sust oleme tee peal juba tunda saanud.

Sellisel manööverdasime endid teistest ette, kuid see ei ütle veel, et oleme võitnud. Iga ala hinnati. Kõik olenes sellest, kui võrd keegi oma ülesannetega hakkama on saanud. Hiljem selgus, et kiirustamine oli kasuks, kuna ka seda hinnati.

Metsatuka taga nägimegi kohtunikke. Märgiti saabumise aeg. Nõuti „Peetri“ joonistust ja taimede korjandust. Pärast seda anti kätte patakas igakeelseid ajakirjadest väljarebituid lehti ja paluti viie minuti jooksul selgitada, mis keelne on igaüks. Oleksid härrad korraldajad niigi palju vastu tulnud, et need lehed oleksid olnud koos kaantega, sealt vähemalt oleksime leidnud trükikoja linna asukoha — aga ei.

Halli Hundi võistlussalk peab olema tar-kuse hunnik ise.

Ja oli ka! Mis sellest; et Jaapani ja Hiina keeled läksid segi, kuid üks „sõbralik“ rahvas mõlemad; kuid vahekohtunikust

master Birk oli siiski vastupidises arva-muses.

Siis anti igale mehele pihku paber, kästi tagurpidi hoida ja vastava käskluse järgi läbi lugeda.

Mõtleme, et korraldajad on ikka täitsamehed: pärast suurt vintsutust; see on ma-leva käskkiri, kus meile kui esimestele sihtpunkti jõudnuile avaldatakse kiitust. Kuid mitte midagi selletaolist! Jälle see kurikuulus 5! 5 minutit aega lugemiseks ja täitmiseks. Test kümne „kibeda“ küsi-musega. Seadused! Ah teie sindrinahad! Kas teid vähe tuubitud? Ega muidu ei saaks kanda skaudivormi, varukal teise-või isegi esimesejärgu märki. Või siis jälle, millal lõppes Vabadussõda? Meid ei olnud ju siis veel olemaski! Aga muud kui nõu-takse. Kõiki küsimusi ei jõua lotledagi.

Käsi praegu väriseb mõeldes neile. Väri-ses siis ka, isegi nii, et natukeseks ajaks pidin kõrvale panema salgalipu — muidugi ainult seniks, kuni värin üle läheb. Kuid siis „väristas“ vahekohtunik ära salga lipu, koos sellega salgalt 8 punkti.

Nüüd aga hakkasid värisema ka kõikide pilgud minu kui süüdlase peale. Testi täit-mise kiirus ei lubanud aga palju ennast „väristada“ — kuid ometi „ära väristasi-me“ selle, s. o. puudulikult. Nii et tulevikus peame selle pähe tuupima, et ta isegi vä-ristamist kannataks.

Vahekohtunik andis peagi võimaluse kaaslastele minu väristamise läbi tekkinud kahju eest kätte maksta. Näitas lihtsalt näpuga minule. Viska end pikali, sul on luumurre ja teised andku esimest abi.

Nüüd alles tundsin, mida tähendas, et olid lipu ära „väristanud“.

Minu jalg pandi sellise „põhjalikkusega“ lahasse, nagu oleksin teda tõesti murdnud. Võeti jalast lihtsalt kinni ja seoti selliselt, et eluaeg enam ei tahaks katsejäneseks olla, rääkimata tõelikkusest.

Vahekohtunikku arvamane oli aga, et seda ala peab meie salk veel tublisti õp-pima.

Pärast seda järgnes tuletetemise võist-lus. Selgus ka milleks anti need 2 tikku ja jupp nõõri. Viimane mitte selleks, nagu algul arvas üks poistest, et kui HH vuntsu läheb, siis tuleb minna lähema oksa juurde. Nõõr tuli poolemeetri kõrguselt läbi põle-tada.

Järgnes Halli Hundi „laulupidu“, siin olid kõik salgad võrdsed.

Sellega lõppes siis tänavune Halli Hundi jaht. Ja kui üle 100-pealine HH võistleja-tepere, vaatamata pingutavale ja väsitavale päevale, sammus kindlas rivis rõõmsa lauluga linna, meiega ühes meie juhid, siis tõesti rinnus oli uhkustunne, südames heameel, et olen skaut.

K. R.

I j-sk.

# Teateid malevaist.

## Tallinna malevast.

Juhtide laager korraldati 26. juunist — 7. juulini Ännijärvel, Aegviidus. Laagrist võtsid osa 20 juhti, skm. R. Tõnuri, n.-skm. A. Peikel'i ja J. Rajaleid'i juhtimisel. Vaatamata võrdlemisi viludatele ilmadele, viidi laagri kava äärimise täpsusega läbi ja kogu laager möödus heas meeolus ning oli väga õpetlik.

\*

20 üksuse poolt korraldatud laagrest võtsid osa ligi 500 skauti. Üleüldse viibiti laagris üle 130 öö-päeva.

\*

Matkamiste kohta ei ole veel kokkuvõtet tehtud, kuid neid sooritati õige rohkearvuliselt, mitmed neist välismaal: mastrid Birk ja Stranberg ligi 4000 km Põhja-Soomes, I j.-sk. Ülo Mitt, osalt üksinda osalt koos I j.-sk. Ed. Simson'iga sooritas üle 6300 km mitmes välisriigis, viimane ei ole veel tagasi jõudnud. 4 II rühma skauti 400 km Soomes, kuna 12. r. skaut Vilper Rootsis. Peale nende 13 skauti võtsid osa Leedu skautide suurlaagrist ja 10 skauti eraviisil Läti skautide suurlaagrist.

\*

30 Terassammurite rühmituse liiget võtsid osa Soomes korraldatud võimlemispidustustest, esinedes Eesti võimleajate rühmas.

\*

Sügisene tegevus algas hoogsalt mitmesuguste võistlustega, kus näidati rida häid tulemusi ja milledest osavõtt oli üle ootuste elav.

Kõige esmalt korraldati viie-võistlused (jalgarattasõit + käimine + jooksmine + süstasõit + ujumine) millest võtsid osa v.-sk. klassis 5 ja sk. klassis 10 meeskonda 75 osavõtjaga.

Esikohale tulid: v.-sk. klassis 13. rühm, 2) 20. r. 3) 12. r. Sk. klassis 1) 12. rühm, 2) 6. r. 3) 15. r.

Ujumisvõistlustest võtsid osa rekord arv skaute, (üle 200). Meeskonnavaheelistest võistlustest 10×50 m võtsid üksi juba osa 9 meeskonda. Esikohale tuli seal 15. rühm ajaga 7.28,2. 2) 12. r., 3) 13. r.

Ujumisvõistluste üldvõitjaks tuli 15. r. 138 punktiga. 2) 12. r. 78 p. 3) 20. r. 59,5 p.



4) 12. r. 58 p. 5) 8. r. 45,5 p. 6) 6. r. 34 p. alla 30. punktiga tulid kohtadele 2, 23, 5., 16. ja 1. rühmad.

Sõudevõistlusist võtsid osa 5-liikmelised meeskonnad v.-sk. klassis 3 meeskonda. 1) 16. rühm ajaga 14.40,1. Sk. klassis 6 meeskonda: 1) 6. rühm täpselt v.-sk. ajaga 14.40,1.

Võrkpalli võistlustest võtsid osa v.-sk. klassis 3. meeskonda. 1) 15. rühm. Sk. klassis 5 meeskonda. 1) 12. rühm.

Kergejõustiku võistlusist võtsid osa üle 300 skaudi.

\*

Vanemskautide töö on olnud seni väga intensiivne. Praegu tegutseb laskuring 25 v.-sk. osavõtul ja võimlemisringid üle 100 v.-sk. osavõtul. Organiseerimisel on praegu 1) laulu- ja muusika-, 2) rahvuskultuuri-, 3) ajakirjanduseringid ja 4) kooperatiiv. V.-sk. tegevust juhib malevas n.skm. R. Tõnnus.

\*

Ka hundud võistlesid omavahel. Üldjuhul, master A. Peikel'il oli mitu päeva tege mist, et läbiviia hundude võistlusi, kuna ka seal oli osavõtjaid üle 200.

\*

Halli Hundi võistlusist võtsid osa üle 100 skaudi, kuid sellest pidi üks osavõtja kirjutama pikemalt.

\*

Maleva kodus on praegu remont, mis lähemal päevil lõpeb. Teostatud remondi ja ümberehituste tõttu muutuvad ruumid palju kodusemaks.

# Meriskautide nurk.

## Ilmateadust.

Ilmastik mõjutab suuresti mere seisukorda, mis omakorda kas soodustab või takistab meresõitu. Suure tähtsuse meriskaudile omab ilmastiku seisukorra õige hindamine ja võimaluste ning kogemuste piirides selle muutuste ettenägemine. Ka tegelikus elus võime tähele panna, et kogenud kalurid või meremehed enne kaugemat merereisu heidavad pilgu merele, jälgivad pilvede liikumist ja vaatavad baromeetri seisu, püüdes ennustada, missugune ilm neid merel ootab.

Tormide hoiatuseks pannakse sadamais välja tormi hoiatusmärgid. Meie rannikul on selliseid tormi hoiatuspunkte 35 kohas: Narva-Jõesuus, Purtse jõe suus, Aseris, Vaindlo tuletornis, Käsmu külas, Mohni t.-t., Pärisea k., Loksa sadamas, Kolga-Leesi k., Kaberneeme kordonis, Püünsi k., Prangli saare põhjapoolsel otsal, Keri t.-t., Naissaare t.-t., Tallinnas veeteede valitsuses, Suurupi t.-t., Pakri t.-t., Paldiski s., Põõsaspea mereside postis, Osmussaare t.-t., Vormsi t.-t., Tahkuranna k., Vaigu k., Vilsandi t.-t., Sörve t.-t., Roomassaare s., Kihnu t.-t., Pärnu lootsi tornis, Viire t.-t., Haapsalu s., Tartu s., Mustvee s.

Tähtsamad tegurid, mis määravad ilmastiku seisu, on: temperatuur, õhurõhumine, õhuliikumine ja õhuniiskus. Nende tegurite üksikvaatlusele asudes, peatume kõigepealt temperatuuri juures. Meie teame, et päike soojendab meie maad ja vett ning need omakorda annavad seda saadud soojust üle õhukihtidele. Maapinnal ja veel on omadus endasse teatud hulka soojust mahuta-



da ja seda pikkamööda õhu soojendamiseks tarvitada. Vee soojusmaht on suurem kui maal. Liiva soojusmaht on väiksem, kui mullal ja savil. Seepärast on ka kõrves öö-päevane temperatuuride vahe väga suur. Ka on selgetel öödel maapinna soojusekiirgamine ja seega maapinnale lähemate õhukihtide jahenemine suurem kui pilvistel.

Õhu soojust mõõdame elavhõbe-terмометрига. Teaduslikul käsitlusel tarvitatakse ainult Celsiuse skaalat, mis erineb Reaumuri skaalast sellega, et temperatuuride vahe 0-st, mis on mõlemil ühine, —kuni vee keemistemperatuurini, on jaotatud 100-ks osaks, kuna Reaumuri skaalal on see vahe jaotatud 80-ks osaks. Kui meil nüüd on tarvis Celsiuse (C) skaalalt temperatuuri ümbervahetada Reaumuri (R) skaalale ehk ümberpöörduvalt, siis võime kasutada valemeid:

$$R = C \cdot \frac{4}{5} \text{ ja } C = R \cdot \frac{5}{4}.$$

Temperatuuri mõõtmise tulemusi, koos teiste meteoroloogiliste andmetega, kasutatakse ilmade ennustamiseks.

Õhurõhumise määramisel peame teadma, et maakera õhkkond koosneb mitmesugustest gaasidest, millede rõhk maapinna 1 cm<sup>2</sup> merepinna kõrgusel on keskmiselt 1033 g.

Õhurõhumise mõõtmiseks kasutata- vaid mõõduriistu nimetatakse baromeetriteks. Baromeetreid on kahesuguseid: elavhõbe-baromeeter ja üldkasutusel enamtuntud aneroid- ehk metall-baromeeter. Elavhõbe-baromeetris on elavhõbeda pindade vahe keskmiselt 760 mm. Selle samba kõrguse muutustest

millimeetrites, on võitnud ka alus esialgsele mõõtuksusele õhurõhumise suuruse määramiseks. Viimasel ajal on võetud mõõtühikuna tarvitusele millibaarid:

1000 mb = 750 mm ehk 1 mb =  $\frac{3}{4}$  mm.

Meil on normaalne ehk keskmine õhurõhk merepinnal 760 mm. Igal maal on see aga isesugune. Näiteks Põhja-Saksamaal 762 mm, Islandi saarel 749 mm, Lapimaal 756 mm.

Baromeetrit kasutatakse ilma ennustamisel. Tõuseb baromeeter halva ilmaga, on loota head ilma. Langeb baromeeter, on oodata halba ilma (tuult, vihma või lund). Õhurõhumise järskude languste ja tõusude järelduks on tuulte tekkimine.

Tuule tekimise põhjuseks on erinevus õhurõhumises või õhuraskuses. Kõrge õhurõhu piirkonnas on õhk raskem kui madala õhurõhu piirkonnas. Seetõttu raskem õhk kõrge õhurõhu piirkonnast voolab madala õhurõhu piirkonda, enda eest äratõrjudes kergemat õhku. Nii tekitab õhu liikumine, mis ongi tuul. Madalrõhkkonda nimetatakse tsüklooniks ja kõrgerõhkkonda antitsüklooniks. Kohta, kus tsükloonis on kõige madalam õhurõhk, nimetatakse tsüklooni tsentrumiks või miinumiks. Samuti kohta antitsükloonis kõige kõrgema õhurõhuga nimetatakse tsentrumiks või maksimumiks. Tsüklooni tsentrumi lähenemisel on oodata ilmade halvendamist ja kaugenemisel paranemist. Antitsüklooni tsentrumi lähenemisel on see vastupidine. Kõige parem ilmastik on antitsüklooni tsentrumis.

Meie ilmastik oleneb suurel määral sellest, kas meil on teatud ajal tsükloon või antitsükloon. Nimelt esinevad tsükloonis üldiselt niisked, tuulised ja sajudes ilmad. Suvel on jahe, talvel võrdlemisi soe ilm (enamasti pilves, sombane). Antitsükloonis on seevastu üldiselt vaikesed (või nõrgad tuuled) selged ja päikesepaistelised ilmad. Suvel on siis soojad ja talvel külmad ilmad.

Tsükloonid ja antitsükloonid on alati liikuvad. Eriti on see maksev tsükloonide kohta, kuna antitsükloonid on pü-

sivamad. Tsükloonid liiguvad Euroopas harilikult läänest itta, keskmiselt 30 km. tunni kiirusega. Sel puhul on, — kui tsüklooni tsentrum asub kaugel, kuid lähenemas, — muidu selgel taeval näha kõrgeid kiudpilvede viirge (Noa laev), mis W taeval kokku jooksevad.

Maakera pöörlemise tõttu ei liigu õhk kõrgeõhurõhu piirkonnast madalaõhurõhu piirkonda mitte otsejoones, vaid kaldub oma liikumise suuna suhtes N poolkeral paremale poole, millega õhuliikumise tee muutub spiraalitaoliseks.

Tsüklooni lähenedes võib esineda kolm võimalust:

tsükloon läheneb oma tsentrumiga otse meie poole;

tsentrum möödub meist lõuna või põhja poolt.

Esimesel juhtumil tuul kõveneb, pilvitus suureneb, baromeeter langeb, kuid tuule suund ei muutu, vaid puhub harilikult SO kandist. Siis tuul vaikib (tsüklooni tsentrum) ja hiljem hakkab uuesti tugevamini puhuma, kuid juba vastupidisest suunast (NW). See on tundemärgiks, et keskpunkt on möödunud.

Teisel juhul on kõik muud tundemärgid samad, kuid tuule suund muutub vastu päikest, s. t. SO tuul muutub O, siis NO, N ja NW tuuleks.

Kolmandal juhul muutub tuule suund päripäikest, s. t. SO tuul muutub üle S-di SW tuuleks.

Tuule suunda määratakse tavaliselt 2. rumbn täpsusega.

Tuule kiiruse määramisel mõõdetakse seda meetersekundis, meresõidus aga pallides. Kõik ettetulevad tuuletugevused on jaotatud 12. astmesse, mida nimetatakse pallideks. Tuule suuna ja kiiruse määramisel kasutatakse õige rohkesti Wilde'i tuulemõõtjat, mis koosneb tavalisest tuulelipust suuna määramiseks ja ühte servapidi võllile kinnitatud metallplaadist tuule rõhumise määramiseks. Skaala selle liikuva plaadi kõrval näitab otsekohe tuule tugevust pallides. (Järgneb.)

# Gaidide nurk.

## R I N G K I R I

### EESTI GAIDIDE MALEVATE JUHTKOGUDELE.

Gaidlikke tervitusi malevaile uue tööaasta alul!

Möödunud on suvi oma võludega. Oleme veetnud rikkaid päevi laagreis, küll oma malevas, Helme öppelaagris, isegi Leedu juubellaagris. Oleme matkanud lõputuid teid, leidnud uusi maailmu, maitsnud looduspärlase suurt rõõmu. Eks tunne me kõik tahet rakendada omatud kogemusi uuel tööaastal ühiseks gaidtööks!

Armsad juhid, pühendage oma elu eneste täiendamiseks, kuid rikkaste ka õpituga neid tüdrukuid, kes teie juhtimisel. Koostage uued töökavad juhtkoolis püstitatud põhimõttele, astuge sammuvõrra edasi, ärge leppige paigalpüsimisega!

Tulev tööaasta näeb ette juhtide väljaõppes mõningaid muudatusi. Juhtkooli jaanuaris korraldatakse teises ulatuses. Iga malev on kohustatud saatma juhtkooli vaid 2 juhti, üksikrühmad 1. Malevad, kel välisrühmi, võivad saata 3 juhti. Samadele juhtidele korraldatakse vast tulev suvel lühiajaline öppelaager, kuna öppelaager endises ulatuses jääks pidamata suurlaagri tõttu. Nii kujuneks neist juhtidest malevais tegev töö juhid, kes kohtadel jääksid praktilise töö juhtijaiks ja tulevase suurlaagri ettevalmistajaiks.

Uus korraldus lubaks tööd süstematiseerida, juhid saaksid järjekindla ettevalmistuse, ka võimaldaks osavõtjate piiratud arv järjekindlamat tööd.

#### NB!

5. oktoobriks tuleb malevail õppejuhid esitada, keda saadetakse juhtkooli, märkides nende järgu, aja — kaua gaidluses olnud, vanuse, hariduse, ameti malevas.

Kohustan malevaid, et juhid, kes öppelaagrist osa võtsid, koostaksid töövihikud ja esitaksid nad 1. novembriks.

Kui malevail leidub matkapäevikuid, albume mõnest sündmusest, nagu Leedu laagrist jne., korraldage nad detsembriks, et oleks võimalus nendega juhtkoolis tutvuda.

Peastaap kuulutas välja laagriettekannete võistluse. Teie, juhid, mõistate nende ettekannete vajalikkust! Õhutage gaide, kel kalduvusi loovaks tööks, kasutama neid häid võimalusi.

Suurlaager suunab me algava aasta tööd. Ärge unustage seda töökava koostades! Vast veel olulisem on aga meeoleu loomine tütarlastes. Olgu üks teie tähtsamaid töösihte: teen kõik, et minu malevast, rühmast, salgast oleks enam osavõtjaid suurlaagris. Kasutage siin laagrimärke, milliseid saada Peastaabilt, et tüdrukuil oleks võimlus aasta jooksul koguda kokku laagrimaksu.

Gaidliste tervitustega

L. Juske,

Eesti Gaidmaleva tööjuht.

## EESTI GAIDIDE MALEVA PEASTAAP.

18. septembril 1938.

## RINGKIRI.

Tervist, jõudu ja edu algavaks tööaastaks!

Käesolevast sügisest peale saadan kõik ringkirjad igale malevale vastavalt rühmade arvule eksemplaride arvus, et teadete edasiandmine toimuks võimalikult kiiremini. Nii palun malevate sekretäre anda maleva vanemale ja juhile ning igale rühmajuhile oma eksemplar kätte või saata kohe 2-sendilise margiga teele.

**Peastaabi otsuseid:**

Eesti Gaidide Maleva tööjuhi gdr. Juske ettepanekul otsustati korraldada eelolev juhtkool jaanuaris erinevalt senistest. Töö korraldatakse puht-pioneertöö alal malevate tegeva töö juhtidele, kes oleksid siis ka vastutavad suurlaagri laagrirühmade pioneertöö juhtimisel.

Selle põhjal iga malev või iseseisev üksikrühm on kohustatud valima omale tegeva töö juhid. Nende kursustest (juhtkoolist) osavõtukulud kannavad malevad. Iga malev peab saatma kursusele 2 tööjuhti. Tallinn, Narva, Pärnu, Valga võib saata 3 juhti. Osa võtta võivad ka kõik gaidid.

Kuna osavõtjate maksimaalseks arvuks on ette nähtud kuni 35 isikut, siis kaalusime võimalust, kas jätta kõrvale seega kõik teised juhid või korraldada rööbiti juhtpäevad kõigile teistelegi juhtidele, sisustades päevi mängude, laulude, vestluste ja vastastikuste arutlustega, et võimaldada neile ühisest kokkutulekust saada uut hoogu ja värsket meeoleolu tööks.

Palun malevaid teatada 5. oktoobriks (kuna Peastaabi järjekordne koosolek toimub 9. oktoobril), kas soovitakse selliseid juhtpäevi rööbiti tööjuhtide kursusega või mitte, et teaksime asuda eeltöödele. Teatavasti toimub eelolev juhtkool Viljandis ühenduses suusapäevaga, kui ei juhtu erilisi takistusi.

Tööjuhtide kursus toimuks kavatsuse kohaselt rühmades à 6 inimest. Et malevatevahelist võistlust välja lülitada, koostatakse rühmad läbiseegi.

**K a v a s:** Laagri töövihud. Telgi sisustus Telgi ümbrus. Teoreetilisi juhiseid suurlaagriks. Näpunäiteid toitlustamise alal. Uusi laule, mida laagris kõik oskaksid. Kõnelusi laagri lõkkeettekandeist. Ülesandeid suviseks tööks.

Eesti Gaidide Maleva Peastaap kuulutab välja laagri lõkke-ettekannete võistluse. Ettekanne on mõeldud suurlaagris ettekandmiseks. Tingimusi: sisu gaidlik-rahvuslik. Võib olla sõnaline või pantomiim. Sisaldagu muusikat ja liikumist. Ettekande vältus vähemalt 30 minutit. Töö esitamise tähtpäev Peastaabile on 1. detsember 1938. a.

Võistluse auhinnad: I. Toetus Ungari suurlaagrisse sõiduks.

II. Sõit ja ülalpidamine Koitjärve suurlaagris.

III. Ülalpidamine Koitjärve suurlaagris.

Teateid Koitjärve suurlaagri kohta saadan edaspidi.

Tuletan meelde, et ligineb nimestikkude esitamise tähtpäev. Peetagu silmas, et saadan tagasi armutult kõik nimestikud, millel puudub osa andmeid, nagu vanuse ja järkude märkimine jne. Vajan kõiki andmeid statistilisteks võrdlusteks Noorsoo Osakonna jaoks.

Kuna hakkame ilmutama jälle „Gaidijuhil Häält“, palun varakult ära saata tellimised ja kaastööd. Järgmine number ilmub oktoobris.

Seniks parimat tööindu!

**Sigrid Elken.**



## Tallinna Gaidide Maleva tegevusest.

(1937./38. tegevusaasta kohta.)

Möödunud tegevusaasta oli T. G. M. edukas ja tagajärjekas, seda näitavad kõikide maleva õnnestunud ettevõtete hääd tulemused, uudsed ja julged üritused, ning maleva liikmete arvu suur juurdekasv.

Maleva liikmeskonda kuulus üle 600 helakese, gaidi ja vanema. Vähemusrahvusrühmi oli 3 (2 vene ja 1 poola).

Maleva peakoosolek peeti rühmade esindajate, arvult 62, osavõtul 29. IX 37., kus kinnitati ametisse maleva juhatus. Maleva koosolekuid oli tegevusaastal 2. Kaks kord aastast oli töötuseandmine.

Maleva töö korraldamiseks peeti korrapäraselt üle 2 nädala juhtkogu koosolekuid, kokku 27, neist koosviibimise tähe all 2, talvel jõuluõhtu ja kevadel munadeõhtu. Koosolekuil arutati maleva töökava korraldamist, maleva ettevõtteid ja üritusi. Kevadise töö lõpul viibisid juhid Kose Uuemõisas, kus määrati kindlaks suvine tegevus ja alaüldjuhid. Sügisene juhtpäev peeti Kose-Lükatil vabaõhu koolis, kus peamiselt tehti eeltöid suviseks suurlaagriks. Töökavade korraldamisest kõneles n.-skm. A. Peikel. Osa juhtkogu koosolekuist läks ka õpingutele, nii õppis juhtkogu lnt. Kevendi juhtimisel rivi, kuulati referaati, vestlust Rootsi gaidlusest, kõneles Stockholmil mlv. juht J. R. Müller, tule hädaohust kõneles Harju brigaadi ülem hr. Saksen. Rühma sekretärile ja laekureile korraldati ka õppetunnid, kus anti praktilisi näpunäiteid rühmade raamatupidamise korraldamiseks.

Maleva tähtsamaid üritusi oli üleriigiline gaidjuhtide kool. Juhtkooli võib nimetada kõigiti õnnestunuks. Osavõtjaid Tallinna malevast oli 80 ümber.

Pidusid sissetulekute hankimiseks korraldas maleva 4. Sügisel „Estonia“ kontsertsaalis ettekanneteõhtu ja N.M.K.Ü-s tantsuõhtu. See uudne üritus õnnestus üle ootuste, andes suurt puhaskasu. Aastapäeva pidu korraldati N.M.K.Ü. ruumes. Hellakestele oli pidu Noortepargi ruumes, mille eeskava ja loterii eest hoolitsesid hellakesed üksinda. Traditsiooniline emadepäeva pidu oli „Estonia“ kontsertsaalis, mis korraldati ühiselt skautidega. Jumalateenistus armulauaaga oli Toomkirikus. Ühine jõulupuu korraldati „Sõdurite Kodu“ ruumes. Vanemate teeõhtu koos juhtidega oli N.M.K.Ü.-s.

Maleva elas üle ka suursündmuse, saadi uued kodu ruumid. Kolimine toimus juba detsembris, kuid sisustamine tõttu ruumide

õnnistamine toimus 30. jaanuaril. Maleva sisevõistlused toimusid aprillis ja mais.

Maleva võttis ka rohkearvuliselt osa teiste organis. üritustest. 22. XII oldi abiks E. N. P. R. kontsertsaalis vaeslaste jõulupuul, õhtupoolikul oldi Kadrioru tiigi liuvälja lõbusal avamisel. Järgnes veel mõningaid lõbusaid koosviibimisi jääl, nii 31. XII uue aasta ilutulestikuga. 29. I A. H. Tammsaare õhtu. Vabariigi aastapäeva puhul peetud aktusest võtsid gaidid rohkearvuliselt osa. 24. II korraldatud paraadist võttis mlv. osa esindusrühma ja maleva lipuga. 26. mail korraldatud ühisest paraadist võeti jällegi arvukalt osa. 22. VI aset leidnud kõigi noorsoo organis. esinemisel esineti suurepäraselt. Laulupeost võtsid gaidid rohkearvuliselt osa, olles kõigiti abiks Lauljate Liidule.

Maleva suvine tegevus algas ekskursiooniga Rootsi. Sellest võttis osa 36 gaidi gdr. Kariku juhtimisel. Üleriigilisest gaidjuhtide õppelaagrist Tõrva Helmes, mis oli 29. VI—8. VII, võttis osa 11 juhti, tulles pioneertööde võistlusel esikohale ja omandasid Valga maavalitsuse auhinna. Maleva laager peeti 14.—26. VII Väänas. Kuna nimetatud laager toimus kohe pärast üleriigilist juhtidelaagrit, siis asuti siin eriti agaralt kasutama värskeid teadmisi, milliseid tallinlased kindlasti vajavad järgneval suvel suurlaagri korraldajaina. Laagrit külastati rohkearvuliselt ja imetleti mittemeti Tallinna gaidide agarust ja osavust. Laagris viibisid esmakordselt Rapla gaidid. Tallinna malevasse kuuluvad Nõmme gaidid on tegutsenud möödunud suvisel hooajal eriti aktiivselt. Võeti osa rohkearvuliselt kõigist üleriigilistest ja maleva ettevõtetest. Iseseisvalt korraldati 22. VII—1. VIII rühma laager Laulasmaal, millest osa võtsid 28 gaidi ja hellakest. Laagri ajal matkati jalgsi Paldiski, korraldati orienteerumise- ja luuremängue, lõkkeid jne. XI rühm pidas augusti kuul oma suvepäevi Kose-Lükatil. Suvepäevad möödusid töösegevuses ja puhkuses Punase Risti vabaõhu koolis.

Kurvaks sündmuseks oli malevale merigaidi Vilma Välja ja Nõmme gaidjuhi Heljo Lalli surm.

Väliskülalistest võttis maleva vastu 2 Soome ja 8 Rootsi gaidi. Viimased õöbisid maleva ruumes ja nendega loodi keni sõprussidemed.

Leedu gaidide suurlaagrist, mis peeti 11.—21. VII 38. a., võtsid osa, gdr. Uva, Jooneratas, Blösko, gr. Koff ja pr. I. Maarla Nõmmelt.

## Sõit Stockholmi.

Sõites Stockholmi „liikus“ meri natukene liiga tublisti ja külm oli. Et natukenegi enast mõnusamalt tunda, avastati troopikavöö laeva kõõgiukse lähedal ja tunti naudingut sügavrohelistest ja valgeharjalisest Läänemerest. Ja siis võttis maad kuri tõbi, sest soojadele sibula- ja kotletilõhnadele ei reageerinud meie tütarlaste südamed mitte kõige soovitamavalt.

Kui aga puhkasime ennast kõikudes tublisti välja, oli tuju hommikul sama sädelev ja hiilgav, kui skääride tagant tõusev päike.

Kaunid olid lillakashallid kivirahnud põlismetsadega, kaunid eripunased majakesed kaljutippudel, kaunid lumivalged purjekad toredasti sinisiledal veel. Peaaegu 4 tundi võisime imetella Rootsi põhjamaiselt karmi ilu, kuni viimaks jõudsime Stockholmi.

Rõõm oli näha sadamas vastas toredaid Rotsi gaide, näol naeratus, tervitushüüded suus, veel suurem rõõm oli aga siis, kui nägime, milline mugavus ootas meid öökorteris, Stockholmi gaidide kodus.

Olles korraldanud oma asemed ja võtnud „pruukosti“, alustasime ringkäiku linnas. Kõlastasime natsionaalmuuseumi, kust väl-

judes olid silmad päris kirjud kõige kauni nägemisest. Edasi viis teekond trammipeatuseni, kus kergenes igatühe rahakott 15 ööri võrra, mille eest saime aga toreda tunnipikkuse sõidu ümber terve linna. Tõepoolest on Stockholm suurlinn, nägus ja puhas. Punased, rohelised, kollased, oranidsid aknakatted kõrgetel majamürakatel annavad linnale päikesepaistelise ilme ja lillede rohkus parkides muudab karmi põhja lõunamaiselt kirevaks. Aga nii kaugel, kui silm ulatub, näeme aina valitsevat kivi, kivi, kivi.

Päälle ringsõitu sõitsime Skansenis, stockholmaste lõbustusparki ja sääl lähedal olevasse loomaaeda. Kõiki põhjamaisi loomi nägime ja lõpuks isegi kaht rumalat karu, kes aina tantsisid.

Skansenis oli tol õhtul nn. laulupidu. Igal nädalal tulevad inimesed kord kokku, laulavad oma laulukesed ja lähevad siis jälle laiali. Selliseid laulupidusid, kui meil, ei tunti sääl. Oligi kagunenud mitukümmend tuhat lauluhuvilist rootslast parki ja kannatlikult oodati laulujuhti. Isegi sadada ähvardav vihm ei suutnud laiali ajada inimhulka, vaid seda lõbusamalt kõlasid viisid. Tore oli laulda koos määratu rahvahulgaga ja nii sai meilegi selgeks mõni lauluviis.

Jälgime veel lippude langetamist ja alustasime siis teekonda koju. Meie öökorter asus Stockholmi nooblima restoran-hotelli — „Royal hotelli“ vastas, kus peeti tol õhtul aristokraatsetele perekondadele õhtusöök, millest osa võttis ka kuningas. Oodati kuninga saabumist ja sellepärast palistas tänavaääri tihe rahvahulk. Meiegi vallutasime endale head vaatekohad ja olime valmistatud rahva juubeldamisest vanale, tublile kuningale. Oli hilja, kui väsinuina jõudsime koju. Igaüks arvas heaks magama heita, ainult üks tüdrukust puhastas oma kingi hoolsasti ja kõndis ringi salapärase näoga. Tungivalt küsijaile vastas, et ta minevat „Royal hotelli“ õhtusöögile Eesti gaidide esindajana. Kõik oleks olnud hiilgavalt korras, kui mitte mõni pisikene tüdruk poleks tundnud natukene tühja tunnet südames, et kuidas tema saab ja mina ei saa, ja kui gaider Karik oleks vähegi lugu pidanud sellisest peenest aust osa võtta kuninglikust õhtusöögist. Aga nüüd päälle kõva komandot magamiseks, võis see gaidikene osa võtta kõigest taredast ainult unes. (Järgneb).

21. septembril s. a. leidis aset Tallinna Gaidide Maleva järjekorraline peakoosolek kõikide rühmade esindajate osavõtul maleva kodu ruumes, Vene t. 26. Valimiste tulemused kujunesid järgmiselt.

1. Maleva vanemaks prl. A. Pedusaar, abivanem prl. E. Nieman.
2. Maleva juht gdr. E. Karik, abijuhid gdr. E. Juss, gd. A. Hanikat.  
Alade üldjuhid maleva abijuhtide õiguste ja kohustustega: vanemgaididele prl. E. Kudu, gaididele n.-gdr. N. Blösko, Hellakestele n.-dgr. B. Tolm.
3. Maleva sekretäriks gd. H. Tamm, abi gd. I. Rein.
4. Maleva laekuriiks gd. M. Muri.
5. Maleva varahoidjaks gd. L. Kudu.
6. Maleva staabi liikmeiks gd. A. Lundre, gd. E. Kadak, vähemusrahvusest n.-gdr. V. Silic.
7. Maleva eksamikomisjoni n.-gdr. Jooneratas — esinaine, gdr. G. Uva, gdr. E. Masterov, gd. M. Eelvee.
8. Maleva revisjoni komisjoni: gd. H. Tamm, gd. H. Tamre, gd. L. Kadar.

**VÄLJAANDJA:** EESTI SKAUTIDE MALEVA PEASTAAP. Pea- ja vastutavtoimetaja N. KANN. Tegevtoimetaja: L. KÄRSEN. Toimetuseliikmed: R. TÕNURI, V. SUIGUSAAR, R. ROOS, R. KÄRNER, J. RAJALEID, E. KARIK. Talitusejuht: A. PEIKEL. Üksiknumbri hind 20 senti. Aastakäik kr. 1.50. Ilmub aastas 10 numbrit. Toimetuse ja talitusa aadress: Tallinn, Vene tän. nr. 26. Telef. 486-96. Jooksev arve nr. 180.

Nõmme hellakeste juhti

# Heljo Lall'i

sünd. 10. XI. 22.; surm. 16. IX. 38.

mälestab

**Tallinna Gaidide Malev**

## A. LE COQ'I TEHASED

Tartus ja Tallinnas

Noored teavad,

kui maitsevad on meie karastus-  
joogid Jürijook • Sooda •  
Kreuzina ja Luscher & Matieseni  
mahladest valmistatud mahla-  
joogid

*Kõik gaidid ja  
skaudid üle Eesti!*

Tarvitavad:  
kodudes, koosviibimistel, koldeõhtuil, laagreis jne.

**„Esto“** maitsvaid kvaliteet-saadusi

**„Esto“**

vorste,

sülte,

rulaade,

pasteete,

j. n. e.

**„Esto“** puu-, aiavilja ja lihakonserve.

**„Esto“**

võileibu,

pirukaid,

saiu ja

leibu.

**„Esto“** saadused on müügil igal pool.

**Ühing „EESTI LIHAEKSPORT“**

TALLINNA EKSPORTTAPAMAJA

Tartu mnt. 101, tel. 478-54, pk. 33

Tallinn.